

„Nem Miéville az első szerző, aki London teljes elpusztítását tűzte ki célul egy irodalmi mű keretein belül, viszont mindenképpen különdíjat érdemel a szórakoztató megvalósításért...

A *Kraken* ambiciózus, lendületes regény, telis-tele lélegzetelállító és eredeti ötletekkel.”

Guardian

„A *Kraken* láthatóan tiszteli a hagyományokat, de egyúttal szinte szétveti a lázadó energia. A regény ékes bizonyítéka annak, hogy Miéville bármikor képes új utakra indulni, még akkor is, ha látszólag ugyanazt a szürke betonjárdát tapossa, mint olvasói.”

Independent

„Miéville láthatóan rendkívül érdeklődő természet, és szarkaként hordja össze a legsajátságosabb építőelemeket az origamitól az egyiptomi temetkezési rítusokig.

De a *Kraken* nemcsak azért különleges, mert mindebből remek szöveget teremt, hanem azért is, mert ezeket az elemeket rendkívüli fantáziával gondolja tovább: a végeredmény egy kifejezetten okos és szokatlanul mulatságos regény.”

Metro

„A *Kraken* szinte sistereg az ötletektől, hagyományos fogalmak keverednek újonnan teremtett kifejezésekkel, és mint Miéville-től megszokhattuk, London, a titkok és a rejtett jelentések városa ezúttal is fontos szerepet kap. A *Kraken* olyan fantasy, amit belepett a nagyváros pora, és Miéville üzenete egyértelmű: a mindennapi bármikor rendkívülivé válhat, és az átlagemberek világa is lehet mágikus.”

Financial Times

„Miéville regényének legnagyobb erőssége, hogy tisztában van azzal, hogy a hit valójában életmód... Kiváló városi fantasy.”

Independent on Sunday

„A *Kraken* legjobb ötleteinek egy részét a modern spekulatív irodalom más szerzőinél is láthattuk már, legyen az tengerszágú, kortárs lovecrafti horror vagy a Neil Gaiman *Sosebohját* idéző titkos, rejtett London. Viszont Miéville sokkal, de sokkal ügyesebben nyúl mindehhez.”

Morning Star

A szerző eddig megjelent műve az Agave Könyvek gondozásában:

Konzulváros

CHINA MIÉVILLE
KRAKEN

agave
könyvek

China Miéville: Kraken

Copyright © China Miéville 2010

Hungarian translation © Juhász Viktor, 2013

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

China Miéville: Kraken

Pan Books, an imprint of Pan Macmillan, London, 2011

Fordította: **Juhász Viktor**

ISBN: 978 61 5527 239 4

Agave Könyvek

Felelős kiadó: Varga Bálint, Meznerics Gergely

A borítót tervezte: Major Ákos

A kötetet tervezte: Kuzskó Rajmund

Felelős szerkesztő: Csurgó Csaba

Szerkesztő: Csurgó Csaba

Korrektor: Héjja Edit

Nyomtatta és kötötte a Kaposvári Nyomda Kft. 2013-ban –

Felelős vezető: Pogány László igazgató

Műfaj: urban fantasy

Mark Bouldnak, akivel csápvetve harcolunk

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Rendkívül hálás vagyok mindenkinek, aki tanácsaival segítette ennek a könyvnek a megszületését: köszönöm, Mark Bould, Mic Cheetham, Julie Crisp, Melisande Echanique, Penelope Haynes, Chloe Healy, Kaitlin Heller, Deanna Hoak, Simon Kavanagh, Peter Lavery, Jemima Miéville, David Moensch, Sandy Rankin, Max Schaefer, Jesse Soodalter, és köszönöm szerkesztőimnek, Chris Schluepnek illetve Jeremy Trevathannak. Köszönetet szeretnék mondani a Del Rey és a Macmillan minden munkatársának. A londoni Természettudományi Múzeum és a Darwin Központ valóban létezik – utóbbiban ráadásul tényleg megtekinthető egy valódi *Architeuthis* –, de természetesen minden tárgyi tévedésért kizárólag engem terhel a felelősség. Rendkívüli hálával tartozom a létező intézmények dolgozóinak páratlan vendégszeretetükért és a kulisszák mögötti világ bemutatásáért – külön szeretném kiemelni Patrick Campbell, Oliver Crimmen, Mandy Holloway, Karen James és John Lamshead nevét. A 19. fejezetben olvasható költemény – eredeti címén *The Kraken Wakes* – Hugh Cook szellemi tulajdona, és nagyon köszönöm a családjának, amiért hozzájárult a felhasználásához. Számtalan írónak, zenésznek, művésznek és kutatónak tartozom hálával, és akadnak közöttük néhányan, akiknek ez a könyv különösen sokat köszönhet: Hugh Cook, Burial, Hugh Harman és Rudy Ising, William Hope Hodgson, Pop Will Eat Itself, Tsunemi Kubodera és Kyoichi Mori, Jules Verne, H. G. Wells és Japetus Steenstrup.

„Zöld hullámok basadnak le rólam

Feldobom magam, bajt az évszak”

Hugh Cook: *The Kraken Wakes* (*A kraken ébredése*)*

* Kőrmendi Ágnes fordítása

A tengerben nyüzsögnek a szentek. Tudtad? Persze, hogy tudtad: nagyfiú vagy már.

A tengerben nyüzsögnek a szentek. Hosszú ideje. El sem tudod képzelni, milyen régóta. Már az istenek előtt ott voltak és türelmesen vártak rájuk. És még mindig ott vannak.

A szentek halakon és kagylókon élnek. Némelyek medúzákat esznek, mások pedig hulladékot. Van, amelyik bármit felfal, amit csak talál. Sziklák alatt rejtőznek, kifordítják, befordítják magukat. Nincsen számukra lehetetlen.

Nézd a kezemet! Csináld utánam. Így ni. Most mozgasd az ujjaidat. Láttod? Ez a szented. Nézd, ott jön egy másik! Nahát, harcolnak! A tiéd nyert.

Azok a dugóhúzó alakú, óriás szentek már nincsenek közöttünk, de vannak helyettük zsákformájúak meg spirálszerűek meg olyanok, mint-ha csapkodó ujjú köntösök lennének. Melyik a kedvenced? Elárulom, én melyiket szeretem a legjobban. De várj még egy pillanatot! Tudod, mitől lesznek egyáltalán szentek? Egy nagy, szent család, rokonok mind. Kuzinok, és nemcsak egymás rokonai, hanem... tudod, kiknek a kuzinjai még?

Úgy van. Az isteneké.

Nohát akkor. Téged ki tett azzá, ami vagy? Tudod a választ.

Ki tett azzá, ami vagy?

Első rész

PREPARÁTUMOK

1.

Az ítéletnap egyik átlagos prófétája, aki szendvicsemberként viselte magán a két kézírásos kartontáblát, váratlanul elhagyta megszokott helyét a múzeum bejárata előtt, ahol az utóbbi napokban járkált fel és alá. A hasán lógó táblán egy teljesen hagyományos jövődőlés állt a közelgő végnapokról – a hátát csapkodó kartonlapon egyetlen szó virított: TÁRGYTALAN.

Odabent, a múzeumban éppen egy férfi sietett át az egyik tágas termen, a kétszárnyú lépcsősor és a gigászi csontváz mellett. A léptei hangosan kopogtak a márványpadlón. Kőből faragott állatok tekintete követte.

– Remek – ismételte magában. – Remek.

A férfit Billy Harrow-nak hívták. Felpislantott a csontokból összeállított kolosszusra, és úgy biccentett felé, mintha üdvözlőné. Októberi délelőtt volt, alig múlt tizenegy. A termet lassan kezdték megtölteni a látogatók. A bejárat melletti pultnál már várt rá egy csoport, melynek tagjai udvarias visszafogottsággal méregették egymást.

Két húsas éveikben járó fiatalember, az aktuális *geek*-divat szerint nyírt frizurával. Egy kamaszkorból éppen csak kinőtt fiú meg egy lány folyamatosan csipkelődött egymással. A lány nyilvánvalóan a fiú miatt jött. Egy idősebb pár és egy harmincas apuka a kisleánnyal.

– Nézd, egy majom! – kiáltott fel az apuka. Az egyik faragott oszlopra mutatott. – Látod azt a gyíkot?

A fiú lopva nézelődött. Az apatoszaurusz csontvázát bámulta, amelyet Billy az előbb üdvözölt. Vagy talán a mögötte álló glyptodont, gondolta Billy. Szinte minden gyereknek volt egy személyes kedvence a Termé-

szettudományi Múzeum előcsarnokában, és Billy szívéhez a glyptodon, ez a félgömb alakú, tatuszerű behemót állt a legközelebb.

Billy a jegyárúsító nőre és a mögötte álló biztonsági őrrre mosolygott.

– Ők lennének azok? – kérdezte. – Remek. Kezdhetjük?

Billy levette a szemüvegét, és szaporán pislogva tisztogatni kezdte. Az egyik exbarátnője mindig azt mondta, hogy ez olyan aranyos. Nem sok választotta el a harminctól, de fiatalabbnak tűnt: a szeplői és még most is gyér borostája miatt egyszerűen nem érdemelte ki a „Bill” nevet. Gyanította, hogy úgy fog öregedni, mint DiCaprio, és az évek múlásával legfeljebb egyre ráncosabb kisfiúra emlékeztet majd.

Billy örökké kócos, fekete haját erős jóindulattal akár divatosnak is lehetett nevezni. Olcsó farmert viselt, nem teljesen reménytelen felsőruházattal. Amikor munkába állt a központban, szívesen legyezgette a hiúságát azzal, mennyire lazán öltözködik az állásához képest. Mostanra azonban rájött, hogy ezzel senkinek nem okozott meglepetést, manapság ugyanis már senki sem várta el, hogy a tudósok tudósoknak nézzenek ki.

– Szóval mindannyian azért jöttek, hogy körülnézzenek a Darwin Központban – mondta. Úgy tett, mintha tényleg elhinné, hogy a látogatókat a kutatóközpont érdekli, és alig várják a laboratóriumok, irodák, kartotékozók, aktákkal teli iratszekrények bemutatását. Mintha nem kizárólag egyetlen dologra lennének kíváncsiak az egész épületben.

– Billy vagyok – folytatta. – Kurátor. Ez azt jelenti, hogy a munkám nagy része katalogizálásból, a preparálásból és hasonlókból áll. Nem mostanában kezdtem. Eleinte tengeri puhatestűekre akartam szakosodni... tudod, mi az a puhatestű? – kérdezte a kisfiútól, aki bólintott, majd gyorsan elbújt az apja mögé. – Úgy van, csigák. – Billy a puhatestűekből írta a szakdolgozatát.

– Nohát akkor! – Felvette a szemüvegét. – Kérem, kövessenek. A központban munka folyik, ezért mindenkit arra kérnék, ne zajongjanak, és ne

nyúljanak semmihez. Maró és mérgező vegyszerekkel dolgozunk, hogy az egyéb szörnyű anyagokat ne is említsem.

– És mikor érünk a... – kezdte az egyik fiatalember, de Billy egyetlen kézmozdulattal belefojtotta a szót.

– Szabad? – kérdezte. – Vegyük gyorsan végig, mit is fogunk ma látni. – Billyben az eltelt évek alatt lassan kifejlődtek saját értelmetlen kis babonái, többek között erősen hitt abban, hogy balszerencsét hoz, ha bárki is idő előtt hangosan kimondja azt a nevet, amiért valójában mindannyian érkeztek.

– Belekukkantunk néhány munkafolyamatba – mondta kissé akadozva. – Ha bárkinek kérdése van, arra kérem, hogy várjon velem a legvégéig... kissé szorít az idő. Először megtekintjük a központot.

Valójában egyik kutatónak vagy kurátornak sem lett volna kötelessége idegenvezetést vállalni, sokan mégis megtették. Jó ideje már Billy sem morgott, ha rá került a sor.

Kimentek az épületből, majd a kerten átvágva elindultak a Darwin Központ felé, amelyet egyik oldalról egy építési terület, a másíkról a Természettudományi Múzeum csipkézett tégláormai határoltak.

– Fényképezni tilos – mondta Billy. Nem különösebben érdekelte, betartják-e a figyelmeztetést: neki mindenesetre kötelessége volt közölni velük a szabályzatot. – Az épületet 2002-ben nyitották meg – folytatta –, és mint láthatják, azóta is terjeszkedünk. 2008-ra felépül az új szárny. A Darwin Központban jelenleg hét emeletet töltenek meg a preparált vízi élőlények. Tehát formalinban tárolt példányokról beszélünk.

Teljesen hétköznapi folyosókon haladtak végig, rettenetes bűzben.

– Jézusom! – motyogta valaki.

– Jogos – mondta Billy. – Ez itt a *dermesztórium*. – A folyosó falába sülyesztett belső ablakokon túl kisméretű koporsókra emlékeztető acélládák sorakoztak. – Itt tisztítjuk meg a csontvázakat. Minden trutymót le kell szedni róluk. Ehhez a *Dermestes masculatus* nevű rovarfajt használjuk.

A ládák mellett egy monitor azt mutatta, amint egy ocsmány külsejű, szózt halra emlékeztető valamin éppen egy egész rovarraj lakmározik.

– Ööee! – hallatszott az egyik látogató felől.

– A láda be van kamerázva – mondta Billy. – Ezeket hívják húsevő rovaroknak. Mindent felfalnak, csak a csontot hagyják meg.

A kislány vigyorogva megrángatta az apja kezét. A csoport többi tagja feszengve mosolygott. Húsevő rovarok! Az élet néha tényleg egy B-filmre emlékeztetett.

Billy pillantása megakadt az egyik fiatal látogatón. Avíttas öltönyt viselt: a viseltesre hordott elegáns ruha furcsán festett egy ilyen korú emberen. A gallérján csillag formájú kitűzőt viselt, a középpontból szétfutó vonalak közül kettő kis kunkorban végződött. A férfi szaporán jegyzetelt. Egymás után írta tele a füzeté lapjait.

Mind hobbiját, mind szakmáját tekintve taxonómus lehetett, legalábbis Billy már régen rájött, hogy ezekre a látogatásokra meglehetősen korlátozott érdeklődési körű emberek érkeznek. Egyrészt jöttek a gyerekek: elsősorban szegénylős, fiatal fiúk, akiket majd' szétvetett az izgalom és hihetetlenül sokat tudtak arról, amit idebent láttak. És természetesen ott voltak a velük érkező szülők. Aztán a visszahúzódsó huszonévesek, akik legalább annyira lelkes mindentudókként viselkedtek, mint a kisgyerekek. Pár turista, akik letértek a szokásos útvonalokról.

És nyilvánvalóan a megszállottak.

Ők voltak az egyedüliek, akik még a kisgyerekeknél is többet tudtak. Néha meg sem szólaltak, máskor viszont túlságosan harsány kérdésekkel szakították félbe Billy előadását, vagy fontoskodó, szorongó izgalommal igazították ki valamilyen tudományos apróságban. Az utóbbi néhány hétben határozottan megsaporodtak.

– Mintha a nyárutó kicsalná a fészükéből a csodabogarakat – magyarázta Billy pár nappal ezelőtt Leon nevű barátjának egy pubban a Temze

KRAKEN

partján. – Ma az egyik látogató több kiló Csillagflotta-kitűzőt viselt. Sajnos nem az én műszakomban történt.

– Mekkora fasiszta vagy! – közölte vele Leon. – Mi ez az előítélet a kockákkal szemben?

– Ugyan már! – mondta Billy. – Az olyan lenne, mintha egy kicsit magamat is utálnám, nem?

– Olyasmi. De akkor is remekül álcázod magad. Mintha a normális emberek között élnél beépített ügynökként. Bármikor kisurranhatsz a kockák gettójából, mert nem látszik rajtad a billog, és ennivalóval, ruhával meg a külvilág híreivel térsz vissza.

– Mmm, kellemes hasonlat.

– Rendben – mondta most Billy, miközben a kollégáit kerülgették a folyosón. – Szia, Kath! – szólt oda az egyik ichthiológusnak. – Brendan! – biccentett egy másik kurátor felé, aki vissza is köszönt: – Hogysmint, Lombik?

– Haladjunk, haladjunk! – mondta Billy. – És ne aggódjanak, nem hagyjuk ki a fő attrakciót sem.

Lombik? Billy látta, hogy a látogatók közül ketten is összenéznek, tényleg jól hallották-e.

A gúnynevet egy liverpooli munkahelyi ivászon szerezte, rögtön a központban eltöltött első évében. A hivatásos kurátorok társaságának éves konferenciáján vettek részt. A preparálás történetével, módszertannal, múzeumi intrikákkal és a vitrinrendezés politikájával foglalkozó egész napos felszólalások után az esti lazítás a „hogyan keveredtél ebbe a szakmába?” című kérdéssel kezdődött, majd onnan csapott át a gyermekkori emlékek felidézésébe, ami aztán némi alkohol hatására a spontán „önéletrajzi blöffnek” elnevezett játékba váltott. Mindenkinek mondania kellett magáról egy állítólagosan igaz, mégis valószínűtlen dolgot – evett már csigát, vett részt csoportszexben, fel akarta gyűjtani az iskoláját, ilyesmik –, hogy a többiek utána lármásan megvitathassák, vajon igaz-e.

Billy halálosan komoly arccal közölte velük, hogy ő a világon a legelső ember, aki sikeres mesterséges megtermékenyítésnek köszönhetően született, csak utólag a labor, a belső politikai harcok és egy kérdéses bejegyző nyilatkozat miatt nem ismerték el a létezését, ezért pár hónappal később hivatalosan teljesen más kapta az elismerést. Amikor a részletekről faggatták, részeg lezserséggel sorolta fel az orvosokat, megnevezte a helyszínt és még az eljárás egyik kisebb komplikációjáról is beszámolt. Viszont mielőtt a többiek megtették volna tétjeiket, és Billy elárulhatta volna, vajon igazat beszélt-e, a beszélgetés váratlanul más témára terelődött, és megfélemeztek a játékról. Két nappal később, már Londonban az egyik kollégája aztán rákérdezett, hogy akkor mindez tényleg így történt-e.

– Hát persze – felelte Billy a móka kedvéért teljesen kifejezéstelen hangon, ami egyszerre jelenthette, hogy „persze” vagy „ugyan már”. Ettől azóta sem szabadulhatott. Bár nagy eséllyel senki sem vette komolyan, rajta ragadt a „Lombikbébi” becenév és ennek egyéb változatai.

Elsétáltak az egyik biztonsági őr mellett: nagydarab, erőszakos kinézetű férfi volt, aki kopaszra borotválta a fejét, és annak idején kigyúrt izmaira már rárakódott a haj. Pár évvel lehetett idősebb Billynél, és egy elcsípett beszélgetésfoszlány alapján Valamilyen Dane-nek hívták. Mint minden alkalommal, Billy most is biccentett neki, és próbálta elcsípni a tekintetét. Mint minden alkalommal, Valamilyen Dane ezúttal sem reagált az udvarias köszönésre, amit Billy aránytalanul komolyan zokon vett.

Viszont abban a pillanatban, amikor a lengőajtó meglendült visszafelé, észrevette, hogy Dane vele ellentétben valaki mást mégis felismert. A biztonsági őr kurtán bólintott a kitérőt viselő, izgága fiatalembernek, aki éppen csak észrevehetően visszanézett rá. Billyt ez határozottan meglepte, és amikor a helyére csattanó ajtó elválasztotta őket egymástól, azt is látta, hogy Dane figyelmét ez nem kerülte el.

Dane ismerőse kerülte Billy tekintetét.

– Érzik, hogy kezd hűvösebb lenni? – kérdezte Billy, és a fejét ingatta. Sürgető mozdulatokkal tessékelté át a vendégeket az időzárás ajtókon. – Ezzel védekezünk a párolgás ellen. Arra is vigyáznunk kell, nehogy tűz üssön ki. Rengeteg alkohollal dolgozunk, értik, szóval... – Széles mozdulatokkal robbanást imitált.

A látogatók megtorpantak. A preparátumok útvesztőjében álltak. Osztályokba sorolt ritkaságok között. Polcok és üvegedények több kilométeres labirintusában. Minden tartályban egy mozdulatlan állat lebegett. Hirtelesen még a hangok is eltompultak, mintha a csoportra is láthatatlan burát borítottak volna.

A konzervált példányok agyatlanul bámulták őket, némelyik színtelen belsősegeit mutogatta. Lepényhalak lebegett a megbarnult üveg mögött. A szépiaszínűre fakult, kucorgó egerek groteszk csomói eltett savanyúságra emlékeztettek. Akadtak abnormális példányok is, plusz végtagokkal, vagy misztikus formájú embriók. Mindent takarosan felcímkéztek, mint egy könyvtárban a köteteket.

– Látják? – kérdezte Billy.

Már csak egy ajtó választotta el őket attól, amiért valójában idejöttek. Billy pontosan tudta, mi fog történni: sokszor látta már ugyanezt.

Amikor belépnek a tartálynak otthont adó terembe a Darwin Központ szívében, egy pillanatra nem szól majd semmit, hagyja őket szemlélődni. A hatalmas helyiség falait szintén polcok borították, azokon pedig újabb üvegtartályok százai sorakoztak, némelyik mellkasig ért, mások nem lehettek nagyobbak egy vizespohárnál. Mindegyikből gyászos állapotfák kandikáltak elő. Ez volt a Linné-rendszerre épülő lakberendezés, az egymáshoz kapcsolódó fajokból összeállt fali mozaik. Imitt-amott acéltartályok magasodtak, indaként lógtak a csigákról a kötelek. Nem mintha mindez bárkinek feltűnne. Mindenki ugyanazt nézi majd, a terem közepén álló hatalmas tartályt.

Mindannyian ezért jöttek, azért a roppant, rózsaszínes formáért. A mozdulatlan fenségességért – a belassított bomlásért, az oldatot elhomályosító varosodásért. Senkit sem érdekelt, milyen régen semmivé fonnyadtak a szemek, nem zavarta őket a bőr beteges színe, vagy az, hogy mennyire megtekeredtek a kusza végtagok, mintha mosogatórongyként csavarták volna ki az összeset. Ezért érkeztek, ezért a látványért.

Ott lebeg majd előttük a bizarrul nagy, súlyos, csápos, szépiaszínű látványosság. Az *Architectus dux*. Az óriáspolip.

– 8,62 méter hosszú – szólal meg Billy ilyenkor. – Ismerünk ennél nagyobbakat is, de azért nem egy sneci, az biztos. – A látogatók közben lassan körbejárják az üvegtartályt. – 2004-ben bukkantak rá a Falkland-szigeteknél.

– Sóoldat és formalin keverékében tároljuk. A tartályt ugyanaz a cég készítette, akik Damien Hirstét is. Tudják, aki beengedte magához a cápát. – Ha a látogatók között gyerekek is vannak, ők most már az üveghez hajolva bámulják a polipot, amelyen közelről csak lehet.

– A szemei huszonhárom, huszonnégy centiméter átmérőjűek lehetnek – folytatja Billy. A látogatók az ujjaik között méregetik, az mekkora, a gyerekek a lehető legnagyobbra kerekítik a szemüket utánzásból. – Igen, mint egy tányér. – Ezt minden alkalommal elmondta, és közben mindig eszébe jutott Hans Christian Andersen meséje, meg az a kutya, amelynek akkora a szeme, mint a teásfindzsa. – Sajnos a szemeket rendkívül nehéz tartósítani, ezért azok már nincsenek meg. Ugyanazzal az oldattal injekcióztuk be, mint amelyben úszik, nehogy belülről rohadjon szét.

– Még élt, amikor kifogták.

A mondat hallatán sokakból meglepett hökkenés szalad ki. Mindegyiküknek ugyanaz jut az eszébe: seregnyi tekergőző csáp, húszezer mérföld a tenger alatt, fejszés emberek a mélységből feltörő borzalom ellen. A ra-

gadozó hústömlőről kötéltekercként göngyölnének le a végtagok, hogy iszonytató szorításukba kapják a hajó vaskorlátait.

A valóság természetesen nem is lehetett volna különbözőbb. A felszínen egy óriáspolip megzavarodott, elgyengült, halálra ítélt roncs. Valószínűleg ezt is megrémítette a szabad levegő, összenyomta a saját súlya, talán éppen csak zihálni volt képes a szifóján keresztül, mielőtt görcsösen vonagló, haldokló, zselészerű masszává dermedt volna. De persze mindez nem számított. Bárhogyan is tört fel a mélyből, azt nem lehetett valós tényekre csupaszítva elmesélni.

A polip tányérnyi szemgödreit tehát üresen bámulnak rájuk, Billy pedig jól ismert kérdésekre válaszolgat:

- Archie a neve.
- Az *Architeutis* miatt. Jó, mi?
- Igen, bár szerintünk feltehetően lány.

Billy itt volt, amikor a jégre tett, tartósítószerrel átitatott szövetekbe göngyölt polip megérkezett, és segített lebontani róla a pólyát. Saját kezűleg masszírozta a halott húst, buzgón gyúrta a szöveteket, hogy érezze, hova jutott a tartósítószerből, és hova nem. Ez annyira lefoglalta, hogy valamiért mintha észre sem vette volna magát a lényt. Csak miután mindennel végzett, és az állat a tartályba került, akkor tudatosult benne az egész – akkor fogta fel, mi is történt itt. Hol közebb lépett az üveghez, hol elhúzódtott tőle, a fénytörés miatt folyamatosan változó formát nézte, a varázslatos módon dermedten is mozgó alakot.

Nem típuspéldány volt, ami palackozott platóni ideaként határozta meg a fajtája többi tagját. Viszont teljesen épen maradt meg, és nem is tervezték felválni soha.

A látogatók közben, ha felületesen is, de kezdik észrevenni a teremben elhelyezett egyéb preparátumokat is. A masnívá tekeredett kardos szíjhalat,

a hangyászsünt, a több palacknyi majmot. A helyiség túlsó végében pedig, az üvegezett vitrinben azt a tizenhárom tégelyt.

– Tudja valaki, mik lehetnek ezek? – kérdezi ilyenkor Billy. – Lépünk csak közelebb.

Ezeket a tárolóedényeket a céduláik különböztették meg a többitől: a megbarnult tinta és a régiesen szarkalásos kézírás.

– Ezeket a példányokat egy nagyon különleges ember gyűjtötte be – mondja Billy a csoporttal érkező gyerekeknek. – No, ki tudja elolvasni azt a szót ott? És kit tudja, mit jelent? Mi lehet az a „*Beagle*”?

Páran rá szoktak jönni. Ilyenkor eltátott szájjal meredtek a teljesen hétköznapi polcon sorakozó hihetetlen minigyűjteményre. A kisállatokat kétszáz évvel ezelőtt, egy dél-amerikai hajóúton az az ember fogta be, segítette át fájdalommentesen a halálba, preparálta és katalogizálta, akit Charles Darwinnak hívtak.

– Ez az ő kézírása – magyarázza Billy. – Akkoriban még fiatal volt, még nem fogalmazta meg világraszóló elméletét. De ezek a példányok adták neki az ötletet. Ezek nem a Darwin-pintyek, de velük kezdődött minden. Hamarosan itt a híres utazás évfordulója.

Nagy ritkán akadt valaki, aki megpróbált vitatkozni vele Darwin bámulatos felfedezéséről. Billy erről nem volt hajlandó vitát nyitni.

De az óriáspolip mellett még az evolúcióelmélet tizenhárom üvegtojása, a több évszázados, teaszínűre barnult krokodilok és mélytengeri furcsaságok is eltörpültek. Billy tökéletesen tisztában volt a darwini holmik jelentőségével, még akkor is, ha a látogatói nem. Nem számított. Bárki, aki belépett abba a terembe, azonnal a rejtelmes és cseppet sem hétköznapi érzések Schwarzschild-rádiuszába került, és a lábasfejű tetem volt a szingularitás.

KRAKEN

Billy tehát pontosan tudta, mi és hogyan fog történni odabent. Most azonban, amint kitérte az ajtót, mégis egyszerűen sóbálvánnyá dermedt, és pár másodpercig értetlenül meredt maga elé. A látogatók csak mentek tovább, bizonytalan léptekkel kikerülték Bilyt, aztán megálltak, és vártak, mert nem tudták, mit kellene látniuk.

A terem közepén nem volt semmi. Minden egyes preparátum a tetthelyé vált üres teret nézte. A kilencméteres tartály, a több ezer liter sós víz és formalin, a döglött óriáspolip mind nyomtalanul eltűnt.

2.

Alig néhány pillanattal azután, hogy Billy kiabálni kezdett, máris megérkeztek a kollégái, és vagy a szájukat tátották, vagy üvöltve kérdezték, hogy mi történt itt, mi a fészkes fene ez, és hol az istenben van az a rohadt polip?

A látogatókat gyorsan kikísérték az épületből. Billyben utólag csak az maradt meg a kapkodó kitessekelésből, milyen keservesen hüppögött a kisfiú, aki pont azt nem láthatta, amiért jött. Biológusok, kurátorok, biztonsági őrök csődültek be az ajtón, és ostoba arccal bámulták a terem közepén tátongó úrt.

– Mi...? – mondogatták, úgy, mint nem sokkal előttük Billy. – De hát hova...?

Futótúzként terjedt a hír. Mindenki szobáról szobára rohangált, mintha keresnének valamit, mintha csak rossz helyre pakoltak volna egy példányt, és úgyszólván előkerül egy fiókos szekrény alól.

– Ez lehetetlen, ez lehetetlen – mondogatta egy Joesie nevű biofizikus, és jól mondta, ez lehetetlen, nem tűnhetett el egyszerűen ennyi mázsa tengermélyi hús. Nyomát sem látták gyanús emelőknél. A falon sem éktelenkedett rajzfilmből illő tartály vagy polip alakú lyuk. Nem tűnhetett el, mégis eltűnt.

Erre a helyzetre nem létezett vészforgatókönyv. Azt mindenki tudta, mit kell tenni, amikor esetleg kifolynak a veszélyes vegyszerek. Mindenesetre létezett egy speciális szabályrendszer, ha eltörne egy preparátum tartálya, ha nem stimmelnének az eredmények, még arra is, ha egy látogató megvadulna és tombolni kezdene. *De ez...* – gondolta Billy. – *Mi a fészkes fene legyen most?*

Végül a rendőrség is megérkezett, egy egész zajosan dobogó csapat. A központ munkatársai egymáshoz húzódva, görnyedten ácsorogtak, mintha jéghideg tengermélyi vízzel fröcskölték volna össze őket. A rendőrök megpróbálták felvenni a tanúvallomásokat.

– Sajnos én ezt nem értem... – Talán éppen ezt mondta valaki.

– *Eltűnt!*

A termet lezárták ugyan, de Billy maradhatott, mivel ő fedezte fel a bűntényt. A polip hült *belye* mellett mondta tollba a vallomását. Miután végeztek, kihasználta az alkalmat, amikor kérdeztek valamit a rendőrtől, aki kihallgatta, és gyorsan félrehúzódott. Nézte, hogyan dolgoznak a rendőrök. Az egyenruhások a vénséges exállatokat nézték, akik némán bámultak vissza rájuk meg az óriás tartály üresen tátongó helyére, a nagy semmire, ami pontosan akkora volt, mint az eltűnt *Archbiteuthis*.

Úgy méricskéltek a termet, mintha a helyiség dimenziói rejtegetnék a titkot. Billynek sem volt jobb ötlete. Most rendkívül nagynak tűnt az egész terem. Az összes többi tartály távolinak és magányosnak látszott, a preparátumok bocsánatkérően gubbasztottak a polcokon.

Billy az aljzatot nézte, amelyen az *Archbiteuthis* tartályának kellett volna állnia. Még mindig dübörgött benne az adrenalin. Hallgatta, miről beszélgetnek a rendőrök.

– Nézd, a leghalványabb dunsztom sincsen, apám...

– A szentségit, tudod, hogy ez mit jelent, nem?

– Inkább bele se kezdek. Dobb már ide azt a mérőszalagot, légy szíves.

– De most komolyan, át kell adnunk az ügyet, ez egyértelmű...

– Mire vár, öregem? Halló! – Ez már Billynek szólt. Az egyik rendőr a maga éppen csak udvarias módján éppen megkérte, hogy takarodjon a fenébe. Kisétált az odakint ácsorgó kollégákhoz. Nagyjából foglalkozás szerint csoportosultak, topogtak és motyogtak. Billy figyelmét nem kerülte el, hogy a vezetőség tagjai vadul vitatkoznak valamin.

– Hát ezek? – kérdezte.

– Nem tudják, hogy most bezárják-e a múzeumot vagy ne – mondta Josie, aki a körmét rágcsálta.

– Micsoda? – kérdezte Billy. Lekapta a szemüvegét és szúrós szemmel, pislogva meredt rá. – Mi a töknek vitatkoznak egyáltalán? Mekkora dolgot kell elcsórnia valakinek, hogy lehúzzuk a rolót?

– Hölgyeim és uraim! – Egy idősebb rendőrtiszt hangosan tapsolt. Az emberei lassan odagyűltek mellé. Oldalra hajtott fejfel hallgatták a vállukra erősített adóvevőket, és motyogtak. – Mulholland főfelügyelő vagyok. Köszönöm a türelmüket. Elnézést a várakozásért. – A múzeum dolgozói felhorkantak, egyik lábukról a másikra álltak, a körmüket rágták.

– Hölgyeim és uraim, az első kérésem az, hogy a történekről ne beszéljenek senkinek – folytatta Mulholland. A háta mögött fiatal rendőrnő surrant be a terembe. Rendetlen volt rajta az egyenruha. Éppen telefonált, valószínűleg *headsettel*, mert csak motyogott maga elé a semmibe. Billy alaposan szemügyre vette.

– Kérem, ne beszéljenek erről senkinek – ismételte meg Mulholland. A teremben majdnem teljesen elhalt a suttogás.

– Nos – mondta Mulholland pillanatnyi szünet után. – Ki fedezte fel az eltűnést? – Billy jelentkezett. – Ezek szerint ön Mr. Harrow – mondta Mulholland. – Megkérhetem önöket, hogy legyenek még egy kis türelemmel? Igen, tudom, hogy már mindent elmondtak, amit tudtak. Az embereim mindenkivel váltanak majd pár szót.

A múzeumi dolgozók engedelmeskedtek. Mulholland Billyhez lépett.

– Mr. Harrow! – mondta. – Olvastam a vallomását. Hálás lennék, ha körbevezetne. Megoldható, hogy pontosan ugyanazon az útvonalon menjünk, mint a csoportja? – Billynek most tűnt fel, hogy a fiatal rendőrnő közben eltűnt.

– Mit keres? – kérdezte. – Azt hiszi, talán megtalálja a...?

Mulholland szelíd pillantást vetett rá, mint egy lassú felfogású kisgyerekre.

– Nyomokat.

Nyomokat! Billy a hajába túrt. Milyen nyomokat találnak majd? Egy titokban felépített hatalmas daru nyomát? A tartósítófolyadék felszáradóban lévő tócsáit követik majd, mintha elszórt kenyérmorzsák lennének? Na persze.

Mulholland összehívta a kollégáit, majd megkérte Billyt, hogy vezesse őket körbe a központban. Ez az idegenvezetés a megszokott rutin rövidített paródiája lett. A rendőrök mindent megfogdostak, és mindenről tudni akarták, micsoda. „Enzimoldat” – felelte Billy, vagy: – „Jelenléti ív.”

– Minden rendben, Mr. Harrow? – kérdezte váratlanul Mulholland.

– Elég megrázó dolog ez, nem gondolja?

De Billy nem csak ezért vetett lopott pillantásokat a háta mögé. Mintha zajt hallott volna. Rendkívül halk csörömpölést, mint amikor az elejtett csőrös pohár végiggurul a padlón. Nem most hallotta először. Alig egy éve dolgozott a központban, amikor teljesen rendszertelen pillanatokban már felfigyelt néhány hasonlóan ide nem illő neszre. Néha megpróbált utánajárni, mi lehet a hangok forrása, de mindig üres szobákba jutott, vagy olyan folyosókra követte a gördülő üveg csilingelését, ahova senki sem juthatott be.

Billy végül arra a következtetésre jutott, hogy ezek az éppen csak elcsípett zörejek mindössze a fejében léteznek. Mindig a különösen feszült pillanatokban tapasztalt ilyesmit. Másoknak is megemlítette a dolgot, és páran ugyan gyanakodva pillantottak rá, de a legtöbben inkább vicces történeteket meséltek arról, hogy stresszhelyzetben libabőrösek lesznek vagy izomrángást kapnak, és így Billy is viszonylag optimista maradt.

A tartály termében még mindig dolgoztak a helyszínelők: az asztalokat ecsetelték, fotózták, méricskélték. Billy karba fonta a kezét, és csak a fejét csóválta.

– Tutira a kaliforniai furkók voltak. – Miután visszatért a várakozó munkatársakhoz, az egyik közvetlen kollégájával még viccelődtek egy kicsit a rivális intézetek rovására. Hátha drámai fordulatot vett a preparáció módszertanával kapcsolatos régi vita.

– Az új-zélandiak! – mondta Billy. – O’Shea végül engedett a kísértésnek.

Billy nem ment rögtön haza. Ezer éve megbeszélte találkozója volt az egyik barátjával.

Leonnal egyetemista koruk óta ismerték egymást: egy intézményben tanultak, csak különböző szakokon. Leon később elkezdett egy doktori kurzust az egyik londoni irodalomtanszéken, bár sohasem beszélt róla. Amióta az eszébe jutott, egy könyvön dolgozott, amelynek a *Hátborzongató szírom* címet adta.

– Nem is tudtam, hogy indulni akarsz a selejt címek olimpiáján – jegyezte meg Billy, amikor Leon ezt először megemlítette neki.

– Ha nem a tudatlanság mocsarában dagonyáznál állandóan, tudhatnád, hogy ez a cím a legnagyobb kicseszés a franciákkal. Egyik szót sem lehet lefordítani a fura nyelvükre.

Leon Hoxton peremén, a kerület még éppen elfogadható részen élt. Túlságosan komolyan vette önjelölt kötelességét, hogy Vergiliusként vegesse az életben Billy Dantéját, és állandóan a művészvilág különböző eseményeire cipelte magával barátját, ha pedig Billy nem tudott elmenni, akkor túlzásokkal és hatalmas lódításokkal ecsetelve részletesen elmesélte neki, miről maradt le. Amióta csak ismerték egymást, Billy örök anekdota-túltengésben szenvedett és folyamatosan sztorikkal tartozott a barátjának. A borotvált fejű, sovány Leon a hidegben, ostoba zakójában ücsörgött a pizzéria előtt, kinyújtott, pipaszár lábakkal.

– Mondd, Richmal, hol voltál, miközben egész életemben epekedve vártalak? – kurjantotta. Leon egyszer régen úgy döntött, hogy a kék szemű Billyt

egy másik rosszfúróról, a *Just William* könyvsorozat Williamjéről nevezték el, ezért teljesen illogikus módon átkeresztelte a könyvek szerzőjének nevére.

– Chipping Nortonban – felelte Billy, és megpaskolta Leon fejét. – Meg Theydon Bois-ban. Mi a helyzet az intellektuális hadszíntéren?

Marge, Leon barátnője puszira nyújtotta az arcát. Mint mindig, a nyakában most is ott csillogott a feszület.

Eddig alig néhányszor találkoztak.

– Térítő típus? – kérdezte Billy az első alkalom után.

– Dehogy! Katolikus sulis. A büntudat apró, jézusforma mementóját hordja a cickói között.

Marge vonzó nő volt, némi súlyfelesleggel, mint Leon barátnőinek többsége. Nem sokkal volt idősebb Leonnál, de emós külsejéhez már mindenképpen túlkorosnak számított.

– Ha azt mered mondani, hogy rubensi alkat vagy töltött galamb, megjárod – közölte Leon még akkor.

– Hogy jön ide a galamb?

– Egyébként meg milyen „túl öreg”, te nyomorult? Pauley Perette az *NCIS*-ből sokkal idősebb.

– Az meg kicsoda?

Marge részmunkaidőben dolgozott Southwark kerület ingatlanosztályán, mellette pedig videóinstallációkkal foglalkozott. Egy drone zenekar koncertjén találkoztak Leonnal valamelyik galériában. Leonról lepergett Billy összes *Simpson család*os poénja, és közölte, hogy a Marge valójában felvett név, egészen pontosan a Marginalia rövidítése.

– Ne *már!* Képzeld, akkor mi lehet a valódi neve!

– Billy! – mondta Leon. – Ne legyél már ekkora bunkó.

– Ha tudni akarod – közölte Leon, miközben Billy helyet foglalt –, egészen eddig egy csapat nagyon furá galambot figyeltünk az egyik bank épülete előtt.

– Könyvekről vitatkoztunk – mondta Marge.

– Másról nem is igazán érdemes vitatkozni – felelte Billy. – Mi volt a téma?

– Ne tereld el a figyelmét! – szólt közbe Leon, de Marge addigra már válaszolt is: – Virginia Woolf Edward Lear ellen.

– Krisztusom – sóhajtotta Billy. – Tényleg csak ez a két választásom van?

– Részemről Learre voksoltam – mondta Leon. – Részben azért, mert hűséges vagyok az „L” betűhöz. Másrészt pedig azért, mert ha a mókás zagyvaság és a sznob butaság között kell választanom, akkor teljesen nyilvánvaló a döntésem.

– Látszik, hogy sohasem olvastad a *Három adomány* szószeredétét – mondta Marge. – Nonszenszet akarsz? Woolf a katonákat bélontónak nevezi, a heroizmus nála botulizmus, a hős meg ebből következően butéllia, vagy ha jobban tetszik, palack.

– Lear? – kérdezte Billy. – Ez most komoly? Hogy a téblábok földjén a műgyegügyék élnek? – Levette a szemüvegét és megdörgölte az orrnyergét. – Nade. Szeretnék elmesélni nektek valamit. Ma történt – mondta kis szünet után, aztán nem tudta, hogyan folytassa. Leon és Marge értetlenül meredt rá.

Billy ismét megpróbálta. A fejét csóválta. Úgy tátogott, mintha valami a torkán akadt volna. Szinte úgy kellett kipréselnie a szavakat a szájából.

– Az egyik... Eltűnt az óriáspolipunk. – Abban a pillanatban, amint kimondta, mintha láthatatlan hártya szakadt volna át.

– Mi? – kérdezte Leon.

– Én ezt nem... – kezdte Marge.

– Nem, én sem értek semmit az egészből. – Billy lépésről lépesre elmesélte nekik az egész lehetetlen eseménysort.

– Eltűnt? Hogyhogy *eltűnt*? És miért nem hallottunk erről? – szólalt meg végül Leon.

– Nem tudom. Én is azt hittem volna... bár a rendőrség mindenkit arra kért, hogy ne tegyünk róla említést... hoppá, hát nem kiment a fejemből? Szóval nem gondoltam volna, hogy a többiek tényleg tartják a szájukat. Azt hittem, estére tele lesznek az üggyel a bulvárlapok.

– És ha fentről kapott tilos jelzést a dolog? – vetette fel Leon. – Tudod, mint amikor államérdekből befagyasztnak egy témát?

Billy csak a vállát vonogatta.

– Hosszú távon ez úgysem fog menni... A csapat fele valószínűleg már telehányta a sztorival a blogoszférát.

– És valaki nagy eséllyel most regisztrálja be az elveszettpolip *pont* com címet – tette hozzá Marge.

Billy megint vállat vont.

– Meglehet. Az a nagy helyzet, hogy idefelé jövet én is azon agyaltam, mi lenne, ha... szóval majdnem magamban tartottam. Tényleg halálra rémisztett ez az egész. De nem is attól paráztam be, hogy a rendőrök megtiltották... hanem attól, hogy ami történt, az tényleg abszolút lehetetlen.

Mire késő este elindult hazafelé, iszonyatos vihar támadt, és kellemetlenül bizsergető elektromossággal töltötte meg a levegőt. A felhők sötétbarnára színezték az eget. A tetőkről sisteregve zubogott az eső, mint a nyilvános vécék faláról az öblítővíz.

Amint belépett haringey-i lakása ajtaján – egészen pontosan abban a pillanatban, amint átlépett a küszöbön –, megcsörrent a telefonja. Az ablakon át nézte az ázott fákat és a tetőket. A szemközti ház tetején tölcseyszerűen kavargó, szemetet sodró szél örvénylett egy ázott mókus körül. Az állat megrázta a fejét és visszanézett Billyre.

– Halló? – mondta Billy. – Igen, én vagyok az. Billy Harrow.

– ...*blablabla*, már azt hittem, sohasem ér haza. Akkor holnap számíthatunk magára, igaz? – kérdezte egy női hang a vonal végén.

– Várjon, miről van szó? – A mókus még mindig őt nézte. Billy szabatos mozdulattal beintett neki. *Húzzál el innen*, tette hozzá némán artikulálva. Aztán hátat fordított az ablaknak, és próbált a beszélgetésre koncentrálni.

– Elnézést, de ki maga?

– Mi az, süket? Szívesebben jártatja a száját, mi? Ahelyett, hogy másokra figyelne. A rendőrségtől telefonálok, öregem. Akkor holnap. Ezt felfogta?

– Rendőrség? – kérdezte Billy. – Menjek vissza a múzeumba? Azt...

– Nem a múzeumba. Az őrsre. Pucolja ki a fülét, a kurva mindenit! – Csend. – Ott van még?

– ...Nézze, nem tetszik ez a hangnem, és...

– Egen, nekem meg az nem tetszik, hogy jár a szája, pedig világosan megmondták, mi az, amit ne tegyen. – A nő lediktált egy címet. Billy lefirkantotta valamelyik ételfutár étlapjára, aztán értetlenül pislogott.

– Hova? De hát ez *Cricklewood*! Az a múzeumnak még csak a közelében sincsen. Mi...? Miért onnan küldtek le embert a múzeumba?

– Végeztünk, pajtás. Csak érjen oda. Szóval holnap. – A nő letette, Billy pedig még sokáig állt ott a hűvösben, és a süket kagylót bámulta. Az ablakok halk neszeket hallattak a szélben, mintha az üveg izgett-mozgott volna a keretben. Billy még mindig a telefont nézte. Bosszantotta, milyen ösztönösen szeretett volna engedelmeskedni az utasításnak.

3.

Billy rosszakat álmodott. Nem ő volt az egyetlen. Akkor még nem tudhatta, hogy városszerre arattak a rémálmok. Több száz ismeretlen forgolódtott verejtékezve, mit sem sejtve a többi sorstársáról, akikkel nyilvánvalóan nem hasonlították össze a tüneteiket. A rémálmokat nem az időjárás okozta.

Ha Billy tényleg el akart menni a találkozóra, amelyre berendelték – habár még mindig azzal hitegette magát, hogy úgysem megy el –, a fél városon át kellett küzdenie magát. Eljátszott a gondolattal – azaz megint csak úgy tett, mintha egy pillanatra is komolyan gondolná a lehetőséget –, hogy felhívja az apját. Persze nem tette meg. Elkezdte beütni Leon számát, de ezt sem fejezte be. Már mindent elmondott neki, mi mást tehetett volna hozzá? Olyan szívesen mesélt volna még valakinek a rejtélyes eltűnéséről, a bizarr büntettről. Gondolatban gyorsan végigpörgetett pár próbameghallgatást különböző emberekkel, de mire tárcsázott volna, újra elhagyta az ereje.

A mókus még mindig nem tágitott. Billy egészen biztos volt benne, hogy ugyanaz a jószág figyelte az esőcsatornából: mint egy beásott katonna a frontvonalon. Nem ment be a munkahelyére. Azt sem tudta, vajon aznap lesz-e odabent bárki, és nem is hívta fel a múzeumot. Senkinek sem telefonált.

Végül aztán – késő délután, amikor az ég kezdett sivár egyenszürkére váltani, jóval később, mint goromba telefonálója utasította, talán gyerekes engedetlenségből – kilépett a lakásból, kísértelt a lépcsőházból, és a kisboltok kirakatai előtt ballagva Manor House kerülete felé, a 253-as busz irányába tartott. Bokamagasságban elétolakodó csomagolópapírok között

gázolt. A szél egyesével kapkodta le a bűnbánatra buzdító röplapokat egy elfeledett papírkupacról. A busz emeletéről a buszmegállók tetejét nézte, ahová lehullott levelekből szobrok épültek.

Camdenben átszállt a földalattira, valahol máshol ismét lépcsőt mászott, megint buszra szállt. Állandóan előkapkodta a mobilját, de mindössze egyetlen üzenetet kapott, azt is Leontól – MONDD H MA NEM VESZTETTÉL EL SEMMI FONTOSAT!! Az út hátralévő részében London eddig ismeretlen részét bámulta, ami mégis idegesítően ismerősnek tűnt a középkategóriás üzletek, az olcsó kajáldák és a lámpaoszlopokra aggatott, még kivilágítatlan karácsonyi díszítések miatt, amelyeket vagy túl korán tettek fel, vagy még tavalyról lengedeztek itt, mint valami bizarr tereget-nivaló. Közben zenét hallgatott, a fülesében MIA és egy feltörekvő rapper vívott egymással zenei párbajt. Miért nem követelte, hogy a rendőrség autót küldjön érte, ha már egy ilyen nevetségesen messzi órszón van a központjuk?

Hiába hallgatott zenét, mégis állandóan megrémisztették a zajok. Most először történt meg vele, hogy a Darwin Központ folyosóin kívül is hallotta – vagy képzelte – a görgő üvegek hangját. Valami nem volt rendben a kora esti fényekkel. *Minden el van szúrva*, gondolta Billy. Mintha az *Architectus* puffatag tömlője eddig hajszálpontosan illeszkedett volna egy képzeletbeli lyukba, és ezzel a helyén tartott volna valami nagyon fontosat a világban. Billy úgy érezte magát, mint egy rosszul rögzített ajtó, amelyet vadul csapkod a szél.

A rendőrőrs az egyik forgalmas úttól egy sarokra állt, és sokkal nagyobb volt, mint Billy eredetileg gondolta. Azok közé a rendkívül ronda, mustársárga londoni épületek közé tartozott, amelyek piros téglás viktoriánus társaikkal ellentétben egyáltalán nem öregedtek szépen, csak egyre mocskosabbakká váltak az évek során.

Nagyon sokáig várakozott az előtérben. Kétszer is felállt, a pulthoz sétált, és Mulholland után érdeklődött.

– Egy kis türelmet kérünk, uram – mondta az első rendőr. – Az meg ki a tököm? – kérdezte a második. Billy ezeréves újságokat lapozgatott, és egyre türelmetlenebbé vált.

– Mr. Harrow? Billy Harrow?

A közeledő alak nem Mulholland volt, hanem egy alacsony, sovány, nagyon elegáns férfi. Az ötvenes éveiben járhatott, átlagos ruhákat, elavult szabású zakót viselt. A kezét összekulcsolta a háta mögött. Miközben válaszra várt, többször előredőlt, és tánc lépésre emlékeztető kényszermozgással, finoman hintázva lábujjhegyre állt.

– Mr. Harrow? – kérdezte újra. A hangja ugyanolyan vékonyka volt, mint a bajusza. Kezet nyújtott. – Baron főfelügyelő vagyok. Ha jól tudom, már találkozott kollégámmal, Mulhollanddal.

– Igen. Hol van?

– Nos, igen. Ő nincs itt. Én vettem át az ügyet, Mr. Harrow. Bizonyos értelemben. – Félrebiccentett fejjel mérte végig Billyt. – Elnézést, amiért megvárakoztattuk, és igazán hálásak vagyunk, hogy bejött.

– Átveszi az ügyet? Ezt meg hogy érti? – kérdezte Billy. – Nem tudom, kivel beszéltem tegnap este, de erről nem szólt... Őszintén szóval iszonyúan bunkó volt.

– Mondjuk, az embereink éppen a munkahelyén nyüzsögnek – folytatta Baron –, szóval olyan sok munkája amúgy sem maradt mára, nem igaz? Attól tartok, amíg nem végzünk odabent, maga sem fog állatokat dunsztolni. Vegye úgy, hogy szabadságon van.

– De most komolyan, mi folyik itt? – Baron neonfényes folyosókon vezetete keresztül. Billy csak most, a fehér ragyogásban vette észre, milyen koszos a szemüvege. – Miért vették át az ügyet? És miért egy ilyen eldugott helyen van az irodájuk? Mármost nem akarom megsérteni, de...

– Mindenesetre azt megígérhetem – folytatta Baron zavartalanul –, hogy nem raboljuk feleslegesen az idejét.

– Azt sem tudom, egyáltalán miben segíthetek – felelte Billy. – Már mindent elmondtam, amit tudok. Úgy értem, Mulhollandnak. Elszúrt valamit? Maguknak kell takarítaniuk utána?

Baron hirtelen megállt, és Billyre nézett.

– Olyan ez, mint egy film, nem? – kérdezte, és elmosolyodott. – Maga azt mondja, „de hát már mindent elmondtam”, mire én azt felelem, „nem baj, most majd nekem is elmondhatja”, de maga nem bízik bennem, ezért kicsit még tipegünk egymás körül, aztán jön még néhány kérdés, mire maga elszörnyedve rám néz, és azt mondja, „csak nem gondolja, hogy bármi közöm lehet a dologhoz?”. És így táncolunk körbe-körbe még egy darabig.

Billy szólni sem tudott. Baron arcáról egy pillanatra sem tűnt el a mosoly.

– Biztosíthatom, Mr. Harrow – mondta –, hogy jelen esetben szó sincs ilyesmiről. Becsületszavamra. – Esküre emelte a kezét, mint egy kiscserkész.

Billy alig bírt megszólalni.

– Eszembe sem jutott... – kezdte végül.

– Szóval miután ezt tisztáztuk – mondta Baron –, gondolja, hogy sutba dobhatjuk az unalomig ismert forgatókönyvet, és számíthatok a segítségére? Kiváló, Mr. Harrow. – Vékony hangja szinte trillázott. – Pazar. No, essünk is túl rajta.

Billy életében először járt kihallgatósobában. Pontosan olyan volt, mint a filmekben. Szűk, bézs színű, ablaktalan helyiség. Az asztal túloldalán egy nő és egy másik férfi várakozott. A férfi a negyvenes éveiben járhatott, magas volt és nagydarab. Jellegtelen fekete öltönyt viselt. Elöl látványosan kopaszodott, maradék haját szigorúan rövidre nyíratta. Összekulcsolt kézzel, kifejezéstelen tekintettel meredt Billyre.

Billy a nőre nézett. A legszembetűnőbb az életkora volt. A kamaszkorból ugyan már kinőtt, de nem sokkal. A fiatalember most jött rá, hogy ugyanezt a rendőrnőt látta felbukkanni a múzeumban. A londoni rendőrség

kék egyenruháját viselte, de sokkal lezserebbül, mint azt valószínűleg az előírások engedték. A zubbonyt mintha éppen csak magára kapta volna, és be sem gombolta. A ruha tiszta volt, de gyűrött, ráncos és csálé. A sminkje is jóval erősebbnek tűnt, mint amit Billy szerint a testület illemkódexe engedélyezett, szőke haját gondosan kócosnak látszó tüskékbe fésülte. Úgy nézett ki, mint egy iskolás, aki ugyan pontosan betartja az uniformis viselésére vonatkozó szabályokat, de mindenáron a végletekig feszíti a húrt. Fel sem pillantott, ezért Billy az arcát sem látta tisztán.

– Nohát akkor – mondta Baron. A másik férfi bólintott. A fiatal rendőr-lány a falnak támaszkodott, és a mobilját piszkálhatta.

– Teát esetleg? – kérdezte Baron, és az egyik szék felé intett. – Kávét? Abszintot? Csak viccelek ám. Szívesen mondanám, hogy „Esetleg rágyújt?”, de hát manapság ugye... gondolom, megérti.

– Nem kérek semmit – válaszolta Billy. – Csak azt szeretném, ha...

– Természetesen. Világos. Rendben. – Baron helyet foglalt, majd a zsebéből előhúzott gyűrött noteszlapokat kezdte tanulmányozni. A szórakozott detektív álcája nem volt túl meggyőző. – Meséljen valamit magáról, Mr. Harrow. Ha jól tudom, kurátorként dolgozik, igaz?

– Aha.

– Ez mit jelent?

– Preparátumokat készítek, katalogizálok, ilyesmik. – Billy levette a szemüvegét, a kezében forgatta, hogy ne kelljen a többiek szemébe nézni. Közben próbálta kilesni, mit csinál a lány. – Szakértőként tanácsot adok, mi kerüljön a vitrinekbe, gondoskodom róla, hogy a kiállított példányok jó állapotban legyenek.

– Mindig is ezzel foglalkozott?

– Nagyjából igen.

– És... – Baron hunyorogva a jegyzeteibe kukkantott. – Maga preparálta a polipot, ha jól értesültem.

– Nem. Sokan dolgoztunk rajta. Igazi... csapatmunka volt. – A másik férfi Baron mellett foglalt helyet. Nem szólt semmit, csak a kezét nézte. A fiatal nő nagyot sóhajtva rábökött a telefonjára. Lehet, hogy éppen játszott. Hangosan csettintett a nyelvével.

– Maga is ott volt a múzeumban, igaz? – kérdezte tőle Billy. A lány futó pillantást vetett rá. – Maga hívott tegnap? Késő éjjel? – A rendőrnő Amy Winehouse-osan jellegzetes frizuráját bámulta. A lány nem szólt semmit.

– Látja? – Baron egyik kezével a jegyzeteit tologatta, a másikban szorongatott tollal pedig Billyre mutatott – Túlságosan szerény. Maga a polipos fickó.

– Nem tudom, mit akar ezzel mondani. – Billy izgett-mozgott a széken. – Ha egy ilyen fontos lelet érkezik, azzal nem egy ember foglalkozik. Mindenkire szükség van. Úgy értem... – A kezével mutatta, milyen roppant méretű dolgról van szó.

– Ugyan, ugyan – mondta Baron. – Magának kifejezetten jó érzéke van az ilyesmihez, igaz? – A férfi Billy szemébe nézett. – Mindenkitől ezt hallottam.

– Nem tudom. – Billy vállat vont. – Kedvelem a puhatestűeket.

– Maga elbűvölően szerény fiatalember – mondta Baron. – És persze senkit sem verhet át.

A kurátorok munkája nem egy adott rendszertani kategóriára korlátozódott. Ettől függetlenül a központban sokszor és sokan mondogatták, hogy Billy puhatestűi különösen speciálisak. A hangsúlyt bármelyik szóra helyezhették – lehetett *Billy* puhatestűi vagy *Billy puhatestűi*, amelyek makulátlan állapotban maradtak meg az oldatban vagy kifejezetten drámai pózokban lebegtek a tartályokban, ráadásul nem is csak az elején. Ez így persze hatalmas butaságnak hangzott: senki sem preparálhatott jobban egy tintahalat, mint egy gekkót vagy házi egeret. A vicces anekdota azonban csak nem merült feledésbe, elsősorban azért, mert tényleg akadt benne

némi igazság. Pedig amikor terjedni kezdett, Billy még kifejezetten lyukas kezű munkatárs volt. Hatalmas mennyiségű csőrös poharat, kémcsövet és üveget zúzott szilánkokra, és nem egy állat teteme áztatta szét a laborja padlóját, mielőtt egészen váratlanul rá nem érzett, hogyan is kell ezt csinálni.

– Mi köze ennek bármihez? – kérdezte Billy.

– Elmondom én, mi köze ennek bármihez – felelte Baron. – Az a helyzet, Mr. Harrow, hogy két okból rángattuk ide le... vagy fel, attól függően, melyik irányban tartja a térképet. Az egyik, hogy maga fedezte fel az óriáspolip eltűnését. A másik ok ennél némileg konkrétabb. Az egyik megjegyzése miatt van itt.

– Tudja, az a nagy igazság – folytatta Baron –, hogy ilyet még az életben nem láttam. Arról már hallottam, hogy valaki lovakat lopott. Kutyákkal gyakran előfordul, nyilván. De ez... – Kuncogva csóválta a fejét. – A biztonsági őröknek lesz mit kimagyarázni, nem igaz? Gondolom, éppen vad *meaculpázás* zajlik odaát, ahogyan az már lenni szokott.

– Mármint Dane-ről meg a kollégáiról van szó? – kérdezte Billy. – Lehet, nem tudom.

– Ami azt illeti, nem Dane-re gondoltam. Érdekes, hogy pont őt említette. Nem, a magam részéről a *többi* őrre céloztam, bár Dane Parnell és a munkatársai is biztosan eléggé értetlenül pislognak éppen. De rájuk még visszatérünk. Felismeri, mi ez?

Baron egy noteszlapot csúsztatott át az asztalon. Elnagyolt, csillagforma rajz díszelgett rajta. Talán egy napkorongból szétáradó fénysugarakat ábrázolt. A szétfutó vonalak közül két hosszabb kis kunkorban végződött.

– Ja – mondta Billy. – Az én művem. Ilyen kitűző volt az egyik pasason a csoportomban. Tegnap rajzoltam az egyik kollégájának.

– Tudja esetleg, mit ábrázol, Mr. Harrow? – kérdezte Baron. – Szólíthatom Billynek? Tudja, mi ez?

– Honnan tudnám? De az a fickó, aki ezt viselte, nem tágított mellőlem. Egészen biztosan nem tudott észrevétlenül kisurranni és bármi... szóval bármit elkövetni. Azt észrevettem volna.

– Látta már valaha ezt a jelet? – A másik férfi most szólalt meg először. Két összekulcsolt keze úgy szorította egymást, mintha erővel fogta volna vissza magát. Akcentusából egyáltalán nem lehetett megmondani a származását – olyan semlegesen beszélt, amit kizárólag szándékosan lehet megtanulni. – Nem *mocorog valami* az emlékei között?

Billy nem válaszolt azonnal.

– Sajnálom – mondta végül. – Én csak... Maga kicsoda?

Baron a fejét ingatta. A nagydarab férfi arca továbbra is kifejezéstelen maradt. Lassan pislantott egyet. A lány végre felpillantott a telefonjáról, és halk, ciccegő hangot hallatott.

– Az úr Patrick Vardy, Mr. Harrow – mondta Baron. Vardy kinyújtotta, majd ismét összekulcsolta a kezét. – Szintén részt vesz a nyomozásban.

De nincsen rangja – gondolta Billy. Az összes hivatalos személy, akivel eddig találkozott, *Ilyenolyan közrendőr, Ikszipszilon nyomozó, Akármilyen felügyelő* volt. Kivéve Vardyt. A nagydarab férfi felállt, kísétált a lámpafényből, és megállt a fal mellett.

– Tehát *látta* már ezelőtt? – folytatta Baron, és megkocogtatta a papírlapot. – Nem ismerősek a kis ficakok?

– Nem tudom – válaszolta Billy. – Nem hinném. Mi ez egyáltalán? Megtudhatom?

– Azt mondta a kensingtoni kollégáknak, hogy a látogató, aki ezt a kitűzőt viselte, láthatóan... és most idézem... *be volt indulva*, vagy valami ilyesmi – jegyezte meg Baron. – Erről tudna bővebben mesélni?

– Igen, ezt valóban említettem Mulhollandnak – mondta Billy. – Azt nem tudom, hogy a pasas kattant volt-e vagy csak furcsa. – Vállat vont. – Akik a polip miatt jönnek, néha kicsit...

– Nem tapasztalt olyasmit, hogy mostanában többen érkeztek volna?
– kérdezte Baron.

– Poliprajongók? – kérdezett vissza Billy. – Nem tudom. Lehetséges. Néhányra emlékszem, mert beöltözve jöttek, vagy fura ruhákban. – A nő feljegyzett valamit. Billy lopva őt figyelte.

– Rendben, akkor hadd kérdezzek még egy dolgot – folytatta Baron. – Tapasztalt bármi különöset mostanában a múzeum környékén? Senki sem osztogatott feltűnően érdekes szórólapokat? Nem *tüntettek*? Nem lóbáltak táblákat? Feltűnt esetleg bármilyen hasonló, szokatlan ékszer valamelyik látogatón? Tudom, ezzel valójában azt kérdezem, mennyire szarka, mennyire figyelni mások csillogó holmijait. De érti, nem?

– Nem – mondta Billy. – És nem tudom. Megesett már, hogy odakint felbukkantak a dilinyósok. Ami a kitűzős pasast illeti, kérdezzék meg Dane Parnellt – tette hozzá a vállát vonogatva. – Mint már tegnap is említettem, szerintem ismerte a látogatót.

– Természetesen nagyon szívesen beszélgetnénk Dane Parnell-lel is. Különösen annak fényében, hogy ismerik egymást a kitűzős úrral. De sajnós ez kivitelezhetetlen. – Vardy a felügyelő fülébe súgott valamit. Baron elhallgatott, majd folytatta. – Ugyanis a különleges preparátumhoz hasonlatosan, amelynek őrzésével megbízták, sőt fogalmazhatnék úgy is, hogy a kitűzős úr példáját követve... Dane Parnell is nyomtalanul eltűnt.

– Eltűnt?

Baron bólintott.

– Tartózkodási helye ismeretlen – mondta. – Kalap-kabát. Felszívódott, mint a harmat. Kámforrá vált. Vajon miért akarna eltűnni, merül fel a kérdés. Nos, igen. *Nagyon szívesen* csevegnénk vele a nyomozással kapcsolatban.

– Szokott beszélgetni vele? – kérdezte váratlanul a rendőrlány. Billy ösztönösen ugrott egyet a székében, és némán bámult a fiatal nőre, aki csípőre tett kézzel meredt rá. Hadarva, vaskos londoni akcentussal beszélt.

– Amúgy is sokat jár a szája, nem? Megállás nélkül dumál mindenféléről, amiről nem nagyon kéne.

– Mi...? – nyögte ki Billy. – Szerintem nem váltottunk tíz szónál többet, amióta a központban dolgozik.

– Mivel foglalkozott előtte? – kérdezte Baron.

– *Halvány fogalmam* sincs...

– Hogy nyüszít! – A rendőrnőt hallhatóan mulattatta a helyzet.

Billy csak pislogott. Próbálta kedélyesen felfogni a hallottakat, mosolygott, hátha a fiatal nő is visszamosolyog, de nem járt sikerrel.

– Őszintén szólva – mondta – nem kedvelem különösebben a fickót. Mogorva. Még köszönni sem tud, nemhogy beszélgetni.

Baron, Vardy, meg a nő egymásra néztek, mintha szavak nélkül tanácskoznának. Felszaladó szemöldökökkel, csücsörítő ajkakkal, kurta, gyors bólintásokkal.

Végül Baron törte meg a csendet.

– Nos, Mr. Harrow – mondta lassan. – Ha még bármi eszébe jut, kérem, keressen meg minket.

– Oké – bólogatott Billy. – Persze, úgy lesz. – Felemelte mindkét kezét, mint aki megadja magát.

– Maga rendes ember. – Baron felállt. Átnyújtotta a névjegyét, olyan lelkesen fogott kezét Billyvel, mintha őszintén hálás lenne neki. – Ne nagyon utazzon el sehova, rendben? Még előfordulhat, hogy akad pár kérdésünk.

– Az eléggé sanszos – mondta a fiatal nő.

– Mit jelentsen az, hogy a kitűzős férfi is eltűnt? – kérdezte Billy, de Baron csak vállat vont.

– Minden és mindenki eltűnik, nem igaz? Természetesen igazából nem tűnt el... az ugyanis feltételezné, hogy egyáltalán létezett valaha. A központ összes látogatója köteles megadni a nevét és a telefonszámát. Min-

denkit felhívtunk a tegnapi csoportjából. A sziporkaszerű kitűzött viselő úr – mondta Baron, és megkocogtatta a rajzot – neve Ed, legalábbis ezt közölte az információs pultnál. Úgy bizony, *Ed*. A telefonszám nem szerepel a telefonkönyvben és senki sem veszi fel.

– Usgyi vissza a könyveihez, Billy – szólalt meg Vardy, amikor Billy éppen kinyitotta az ajtót. – Nagyon csalódtam magában. – Rákoppintott a jegyzetlapra. – Nézzen utána, mit tanulhat Kooby Derrytól és Morrytól. – A szavak különösen csengtek, de egyúttal furcsán ismerősnek is tűntek.

– Micsoda? – fordult vissza Billy a folyosóról. – Hogy mondta? – De Vardy egy legyintéssel útjára engedte.

A rendkívül értetlen Billy dél felé tartott, és közben teljesen eredménytelenül próbálta feldolgozni az egész beszélgetést. Nem tartóztatták le: bármikor távozhatott volna. Előhalászta a telefonját, hogy Leonra zúdítson mindent, de végül mégsem tette, és ezúttal sem tudta volna megfogalmazni, miért nem.

Végül nem is ment haza. Inkább London belvárosa felé vette az irányt, és továbbra sem tudott szabadulni az érzéstől, hogy figyelik. Először egy kávézóban üldögélt, aztán onnan egy könyvesbolt kávézójába vonult át, ahol könyveket lapozgatott és literszámra döntötte magába a teát.

A mobilján nem volt internet-hozzáférés, a laptopját pedig otthon hagyta, ezért nem tudott meggyőződni róla, mennyire volt helyes a megérzése, miszerint előző esti szószátyársága ellenére a hírekben egyetlen szó sem szerepel majd az óriáspolitikus eltűnéséről. Azt már tudta, hogy a londoni lapok biztosan nem írtak róla. Semmit sem evett, pedig teltek-múltak az órák, aztán beesteledett, majd leszállt az éjszaka is. Nem igazán csinált semmit, csak mogorván morfondírozott, és ettől egyre bosszúsabbá vált, de azért sem telefonált be a központba, inkább csak magában latolgatta a különböző lehetőségeket.

A hosszú órák alatt folyamatosan kísértette egy dolog, ami egyre csak nőtt benne, majd szabályosan mardosni kezdte belülről: az a megjegyzés, amit Vardy vetett utána. Billy biztos volt benne, hogy hallotta már ezeket a neveket, sőt jelenteniük kellett valamit a számára. Már bánta, amiért nem próbált többet kihúzni Vardyból: még abban sem volt biztos, hogyan kell rendesen leírni ezeket a neveket. Egy noteszlapra firkálgatta a lehetőségeket: *kubi derri, morri, moraj, kobadara*, és hasonlók.

Lesz minék utánanézni, a robadt életbe – gondolta.

Már hazafelé tartott, amikor maga sem tudta, miért, de felfigyelt egy férfitra a busz hátsó ülésén. Próbált rájönni, mi lehetett az, ami odavonzotta a tekintetét. Nem látta rendesen az arcát.

Nagydarab, széles vállú alak volt, kapucniban, és egész úton lehajtott fejjel ült. Akárhányszor Billy arrafelé fordult, a férfi még jobban összegörnyedt vagy az ablakon bámult kifelé. Az elsuhanó város folyamatosan próbálta magára vonni Billy figyelmét.

Mintha a város összes éjszakai élőlénye és épülete őt figyelte volna – és minden járókelő. *Miért érzem így magamat? Ez természetellenes – gondolta* Billy. A világnak nem így kellett volna működnie. A párocskát nézte, akik az előbb szálltak fel. Nem nézett hátra, amikor elmentek mellette, csak elképzelte, hogy helyet keresnek a fémüléseken.

A buszt röpdöső galambraj követte. Régen aludniuk kellett volna. Ha a busz megindult, felrebbentek, leszálltak, amikor megállt. Billy nagyon tudott volna most örülni egy zsebtükörnek, hogy feltűnés nélkül figyelhesse a hátul ülő férfit, hátha meglátja örökösen elfordított arcát.

A busz emeletén ültek, a londoni belváros leghivalkodóbb neonfényei fölött, az alacsonyabb fákkal, első emeleti ablakokkal és utcatáblákkal egy szinten. A fény zónái nem úgy rétegződtek, mint az óceánban, hanem éppen ellenkezőleg, nem egyre mélyebbre hatolva, hanem a magasban nyelt el mindent a teljes sötétség. A lámpákkal megvilágított, kirakatok derengé-

KRAKEN

sében fürdő utcák voltak a legvilágosabbak: az ég lett az ásító mélység, biolumineszkáló csillagokkal. Fejük fölött kihalt irodákat nyelt el a zavaros félhomály, mintha a busz emelete az átmeneti zóna peremére sodródott volna, ahol hirtelen mélyülni kezd az óceán. Billy úgy pislogott felfelé, mintha egy mélytengeri árokba meredne. A hátul ülő férfi is felfelé bámult.

Billynek nem a következő megállónál kellett leszállnia, de megvárta, amíg becsukódik az ajtó, majd felpattant és lerobogott a lépcsőn:

– Elnézést, várjon, bocsánat!

A busz elhajtott, és Billy egyedül maradt a sötétben, mint egy magányos bűvár. A hátsó emeleti ablak koszos üvegén át egyenesen őt bámulta a másik utas.

– Basszus! – mondta Billy. – Basszus!

Ösztönös, védekező mozdulattal maga elé kapta a kezét. A távolodó busz ablaka megreccsent, a férfi hátrahőkölt. Billy szemüvege mintha megremegett volna. A busz ablakán túl, amelyen most már egy hosszú repedés éktelekedett, nem bukkant fel újra a kapucnis ember. Aki Dane Parnell volt.

4.

Billy szemére sokáig nem jött álom azon a furcsa, tengermély éjszakán. A nappaliban behúzta a sötétítőfüggönyt, de miközben a laptopján kattintgatott, folyamatosan az járt a fejében, vajon most is figyel-e a lakását az a kellemetlen mókus. Miért követte Dane? És hogyan? Próbált nyomozóként gondolkodni. Nem igazán ment neki.

Bejelentést tehetne a rendőrségen. Nem mintha Dane bármilyen bűncselekményt elkövetett volna, de akkor is. Ez lenne a helyes megoldás. Felhívni Baront, aki amúgy is határozottan erre kérte. A szorongó érzés ellenére – nevezhette volna félelemnek is – Billynek azonban nem akardzott megtennie.

Az egész Baronnal, Vardyval meg a fiatal nővel való találkozásnak volt valami különös mellékszöngéje, mintha furcsa játszma keveredett volna. Az rögtön és egyértelműen látszott, hogy játszanak vele, információt tartanak vissza előle, és kizárólag annyira veszik komolyan, amennyire homályos céljaik eléréséhez hasznot húzhattak belőle. Billy ehhez nem akart asszisztálni. Vagy – sőt *inkább* – szerette volna maga is megérteni, mi folyik itt.

Végül sikerült aludnia egy keveset. Reggel kiderült, hogy nem is olyan nehéz bejutni a Darwin Központba, mint gondolta. A bejáratnál ácsorgó két rendőrt láthatóan nem különösebben érdekelte, mit keres itt, és csak futó pillantást vetettek a belépőkártyájára. Éppen belekezdett gondosan kitalált történetébe, hogy haladéktalanul be kellett jönnie egy befejezetlen munka miatt, de nagyon óvatos lesz, ésatöbbi, ésatöbbi, mire egy legyintéssel be is engedték.

– A tartály kiállítótermébe nem mehet – szólta utána az egyikük. *Hát jó* – gondolta Billy. – *Felőlem.*

Valamit keresett, de fogalma sem volt róla, mit. Tűnődve nézte a retortákat és a mosogatótálcaikat, a műanyag tartályokban lebegő, átlátszó halakat, az enzimekkel láthatatlanná tett húst és a kék csontokat. Az egyik közösségi szobában halomban álltak a plakátok. A *Beagle-projekthez* készültek, ahol majd Darwin utazásainak fontos, korai fázisát keltik életre a *Beagle* olcsó utánzatának készült, úszó laboratóriumában.

– Szia, Billy! – köszönt rá Sara, az egyik kurátorkolléga, akit szintén beengedtek, bár Billy nem tudta, mit keres itt. – Hallottad a hírt? – Gyorsan körülnézett, majd suttogva megosztott vele egy friss pletykát, ami olyan illékony és jelentéktelen volt, hogy Billy szinte azonnal el is felejtette. Öngerjesztő munkahelyi folklór. Billy egyetértően bólogatott, néha a fejét csóválta, mintha megdöbbenette volna, amit hallott, nem mintha tudta volna, miről beszél a kollégája.

– És ezt hallottad? – kérdezte végül Sara. – Dane Parnell eltűnt.

Ezt viszont már tudta. Billy ismét libabőrös lett, akárcsak előző éjjel, amikor alig néhány méterre, az ablaküvegen túl megpillantotta Dane-t, aki hátrahőkölt, mintha Billy megérintette volna.

– Beszélgettem az egyik rendőrrel – folytatta Sara –, aki a polip kiállítótermében ügködött valamit, és azt mondta, hogy hangokat hallanak azóta, hogy... tudod, eltűnt. Valami üvegszerű csörgést.

– Húú! – huhogta Billy, akár egy kísértet. A nő elmosolyodott. *Ezek az én hallucinációim*, gondolta Billy. Úgy érezte, mintha meglopták volna. A rendőrök az ő képzelgéseit hallották.

Az egyik terminálnál belépett a rendszerbe, és különböző verziókban megpróbált rákeresni a Vardytól hallott nevekre. Sorban húzogatta ki a variációkat az összefirkált noteszlapról. Végül eljutott a „Kubodera” és a „Mori” írásmódhoz.

– Ó, te jó ég – suttogta. A képernyőre meredt, és lassan hátradőlt a székből. – Hát persze.

Nem csoda, hogy a nevek ennyire nem hagyták nyugodni. Mélységesen szégyellte magát. Kubodera és Mori volt az a két kutató, akik első ízben fotózták le természetes közegében az óriáspolipot.

Letöltötte a tanulmányukat. Újra végignézte az összes fotót. Az esszé az „A világon az első dokumentált találkozás egy élő óriáspolippal természetes életkörüzetében” címet viselte, ami úgy hangzott, mintha tízévesek vették volna át az uralmat a *Royal Society Közleményeinek* szerkesztőségében. *A világon az első.*

Több kollégája asztala felett díszelgett egy-egy nyomtatott kép a fotósorozatból. Amikor először publikálták a képeket, Billy két palack Cavával állított be a munkahelyére, és javasolta, hogy innentől fogva minden évben ezen a napon tartsák meg az úgynevezett polipnapot. Mert ez a fotósorozat, mondta akkoriban Leonnak, a legfontosabb dolgok egyike a világtörténelemben.

A legnagyobb ismertség az első fotónak jutott, amelyet a hírekben is sokat mutogattak. A sötét vízben, majdnem egy kilométer mélyen robban be a képbe a nyolcméteres polip. Csápjai szirmokként nyílnak szét, balra és jobbra kunkorodva záródnak össze a perspektívaonaként húzódó kábel végén lebegő csali körül. De Billy most a második képet bámulta hosszasan.

A kábel ezen a fotón is nyílegyenesen tartott a mélybe – itt szintén félhomályos kavargásból bontakozott ki az állat. Ezúttal viszont kitért szájnyílással rontott előre. A felvétel pillanatában szinte szabályos sugaraként futottak szét körülötte a csápok: középen pedig a harapásra kész, tátongó száj. A két vadászatra alkalmas, lapátformában végződő hosszabb kart elnyelte a sötétség.

Csáprobbanás. Ez az egy fotó sikeresen eloszlatta az összes olyan bántó tévhitet, miszerint az *Architeutis* lomha ragadozó, és annak is csak véletlenül

nevezhető, mondjuk akkor, ha a letargikusan csüngő csápok közé betéved egy tengermélyi préda – inkább ostoba medúza, mint vadász.

Ez az elképzelés nagy népszerűségnek örvendett a *Mesonychoteuthis*, „a gigapolip” partizánlelkű rajongói között, akik az *Architeuthis* hatalmas, vaskos testű vetélytársát tisztelték. Ami – mármint a *Mesonychoteuthis* – az utóbbi időben szintén papírformát cáfoló gyakorisággal és lelkesedéssel bukkant elő a mélyből, és bámult a fényképezőgépek vagy a kamerák objektívjébe. És valóban hátborzongató szörnyeteg volt. Igen, összesített tömege felülmúlta az *Architeuthis*-ét, hosszabb volt a köpenye, és tény, hogy a csápjai végén szívókorongok helyett macskaszerű, kegyetlen karmok éktelenkedtek. De bármekkora is nőtt, bármilyen méretekkel dicsekedhetett is az *Architeuthis*-hoz képest, akkor sem lehetett soha az óriáspolip. Ahhoz túlságosan parvenü szörnyeteg volt. Ezért mocskolódtak annyit azok, akik a *Mesonychoteuthis*-t kutatták, ez volt az oka, amiért minden lehetséges módon kisebbíteni próbálták a régóta egyeduralgó kraken érdemeit új kedvencükhöz képest: „nincsen hozzá fogható”, „még nagyobb”, „a kegyetlenséget tekintve egy egész kategóriával feljebb áll”.

Azonban elég volt egy pillantást vetni a Kubodera–Mori-féle fotókra. Nehéz lett volna azt állítani, hogy ezek a képek a gyűlölködők által emlegetett gyengécske haszonlesőt ábrázolják. Az *Architeuthis* nemcsak lógatta a csápjait a mélyben, hanem fenyegető árnyként robbant elő a sötétségből, prédára lesve.

Billy megbabonázva meredt a képernyőre. Tíz kar, öt egymást metsző vonal, kettő egy kicsit hosszabb a többinél. A látogató ezüst kítűzőjén pontosan ugyanezt a közelítő ragadozót látta. A préda szemszögéből.

Billy papírkötegeket szorongatva sietett végig a folyosókon, hogy úgy tűnjön, mint aki valahonnan éppen valamerre tart. Egyes helyiségekbe szabadon beléphetett, máshol elég volt udvariasan biccentenie az ajtó előtt

ácsorgó rendőrnek. Váratlan megvilágosodása ellenére még mindig nem igazán tudta, mit keres.

A Darwin Központból a múzeum főépületébe ment. Itt nem látott rendőröket. Ugyanazon az útvonalon ballagott, mint gyerekkorában, a merev tekintetű ichtyoszaurusz mellett, a megkövesedett ammoniták között, az időközben kialakított kávézón túl. És egyszer csak megtorpant az épület és a látogatók nyüzsgő tömege kellős közepén, mert meghallott valamit. Egy guruló üvegedény hangját. Éppen csak.

A zaj egy látogatók elől lezárt ajtó mögül jött – *mintha* onnan jött volna, helyesbített gyorsan –, amely az alagsori raktárba és a szolgálati folyosókhoz vezetett. Billy kihúzódott a tömeg szélére, és hallgatózott. Semmit sem hallott. Beütötte a kódot és elindult lefelé.

Ablaktalan, föld alatti csarnokokban járt. Azzal nyugtatta magát, hogy valójában nem is valódi neszeket kerget. Hogy bármilyen útmutatást keres, azt igazából önmagában fogja meglesni. *Hát akkor bajrá!* – közölte saját magával. – *Mit keresek itt? Mit akarsz... akarok... megtalálni?*

Biztonsági örök és kurátorkollégák intettek neki üdvözlésképpen. A szobákat és a folyosókat fém polcrendszerek szegélyezték, vastag filccel telefirkált kartondobozokkal, üresen vagy éppen fölös preparátumokkal megpakolt üvegtárolókkal, nem is beszélve a papírkötegekről meg a felesleges bútorokról. És itt, mélyen a fűtés csövek alatt, a magas téglafalak és -oszlopok között, Billy ismét meghallotta a zajt. Az egyik sarok mögül jött. Úgy követte a neszeket, mintha elszórt kenyérmorzsák lennének egy mesében.

A folyosó kiöblösödött, de nem szoba lett belőle, hanem váratlanul egész csarnokká terebélyesedett. Zsúfolásig megtöltötték a régi preparátumok. Viktória-kori csontkamra volt. A falakról emlősfejek bámultak maguk elé, mint több száz kaputoronyra szögelt lázadó: egy korosodó tábornokra emlékeztető, vastag nyakú bölény mellett egy gipsziguána és egy gubancos

KRAKEN

tollú emu merengett. Egész kis cserjést alkottak a preparált zsiráfnyakak, a fejek lombkoronaként hajoltak össze Billy fölött.

Csörr és *csatt*. A kitömött tetemek éles árnyékokat vetettek a neoncsövek fényében. Billy újabb halk neszre lett figyelmes. A fal mellett terjengő sötétségből jött, valahonnan a preparátumerdő mélyéből.

Billy letért az ösvényről. Szobormerev, vén testek között nyomakodott egyre beljebb a maradványok ligetében. Néha úgy kémlelt felfelé, mint-ha madarak röptét figyelné, és próbált a meszelt falak felé kerülni. Most kizárólag saját zihálását és a szikkadt irháknek súrlódó ruhadarabok surrogását hallotta. Éppen kikerülte a felhalmozott vízilótestrészek kupacát, amikor váratlanul olyasmivel találta magát szemben, amit pár pillanatig értelmezni sem bírt.

Egy üvegtartály volt az, olyan nagy, amihez foghatót csak keveset látott. Mellkasig érő, fedéllel lezárt henger, díszesen cifrázott fémtalazaton, színiültig teli borsózöld tartósító folyadékkal. Abban lebegett a preparátum, amelyről nem tudta levenni a tekintetét. A lény túlságosan nagy volt ehhez a tárolóhoz, de azért kíméletlenül belenyomorgatták. A foltokban hámló teremtmény az üvegnek nyomta a pofáját és mancsát, kitért szárnyként lebegtek mögötte a tépett bőrcafatok, és amikor Billy idáig jutott gondolatban, már rá is jött, mekkorát tévedett.

Hirtelen egyértelművé vált, hogy amit cafatoknak gondolt, az egy szétromgyolódott ing, amit hámló foltok látnak, azok szórtelen, felpuffadt bőrfelületek, és az, ami *ó, szent ég, a kurva életbe*, kicsavarodott, torz testhelyzetben, az üvegnek tapadva, halott tekintettel meredt rá, az egy férfi.

Billy nem beszélt a rendőrökkel. Még csak nem is ő hívta ki őket. A felfedezést követő rettenetes pillanatokban, amikor lélekszakadva, botladozva felrobogott az emeletre, eszébe sem jutott telefonálni. Egyszerűen átrohant

a Darwin Központ előtt posztoló rendőrökhöz, és az arcukba üvöltötte, hogy „Segítség! Segítség!”.

Az egyenruhások hamar megérkeztek, és sokan jöttek. A múzeum újabb részeit zárták le kordonnal, és senki sem léphetett az alagsorba. Ujjlenyomatot vettek Billytől. A megrázkódtatásra hoztak neki egy forró csokit.

Nem hallgatták ki. Leültették az egyik tárgyalóban és megkérték, hogy ne menjen sehova, de senki sem kérdezte, miképpen bukkant rá erre a félelmetes leletre. Billy egy projektor és egy állványra helyezett tévé mellett ücsörgött. Hallgatta a folyosóról beszűrődő lármát, a távozásra felkért látogatók moráját, a tömeg szörnyülködő zajongását.

Nem friss levegőre volt szüksége, hanem magányra. Arra, hogy végre elcsituljon a rémült remegés utolsó hulláma is, ezért hát az utasításnak megfelelően ült és várt. Szemüvege minden kortynál bepárásodott a forró italtól. Végül kinyílt az ajtó, és Baron pillantott be a szobába.

– Mr. Harrow – mondta, és lassan ingatta a fejét. – *Misz-ter Harr-ow...* Mr. Harrow, Billy, Billy Harrow. Hát már *megint* mibe keveredett?

5.

Baron letelepedett egy székre Billy mellett, és együtt érzően vállat vont.

– Nem semmi egy élmény – mondta.

– Mi a fene volt ez? – csattant fel Billy. – Mi a fene... hogyan lehetséges egyáltalán... Mi a nyavalya történt?

– Egészen új értelmet nyer a „konzerválás” kifejezés, nem? Elnézést, tényleg elnézést – mondta Baron. – Morbid humor. Védekező mechanizmus. Tudom, milyen rettenetes megrázkódtatás érte, higgyen nekem.

– Mi folyik itt? – ismételte meg Billy. Baron nem szólt semmit. – Láttam Dane-t.

– Csak nem? – kérdezte Baron lassan. – Tényleg?

– Tegnap éjjel, útban hazafelé. A buszon. Együtt utaztunk. Gondolom, követett. Hacsak nem... Nem. Ez nem lehetett véletlen. Elég könnyen kideríthette, hol lakom.

– Persze. Nézze...

– Mintha lassan megőrülnék – folytatta Billy. – Nem most kezdődött. Tart egy ideje, nem azért van... ami az alagsorban történt. Mintha állandóan követnének. Nem szóltam róla, mert olyan ostobán hangzik, érti... – Váratlanul szélroham rázta meg az ablakot. – Komolyan mondom, lassan becsavarodok... Mi történt odalent? Ez Dane műve?

– Egy pillanatra hadd gondolkodjak, Mr. Harrow – mondta Baron.

– Miért volt jelen egy pszichológiai professzor a kihallgatásomon? Vardy. Ez a munkája. Rákerestem. Ugyan már, Baron, ne nézzen rám így... nem volt nehéz, kicsit bogarásztam a neten és kész. Az rögtön látszott, hogy nem zsaru.

– Valóban? Hamarosan személyesen is megkérdezheti tőle.

– Azért hívták, mert... mert azt hiszik, megőrültem? – A kérdést újabb csend követte. – Ez lenne az elméletük? Csak azért, mert... – Billy reszketően nagy levegőt vett. – Jézusom, mert most éppen akár igazuk is lehet.

– Nem – válaszolta Baron. – Nem gondoljuk, hogy elveszítette volna a józan eszét, Billy. Ami azt illeti, pont az ellenkezőjéről van szó. – Az órájára pillantott. Aztán befutott Vardy. Ezúttal kezét fogott Billyvel. Azok közé tartozott, akiknek kényelmetlenül erős a szorításuk. A baljában egy aktatáskát szorongatott.

– Megnézte? – kérdezte Baron.

– Többé-kevésbé erre számítottam – felelte Vardy.

– *Micsoda?* – csattant fel Billy. – Mire *számított?* Árulja már el nekem, mi az, amire itt számítani lehetett?

– Erről majd még beszélünk – mondta Vardy. – Arra is sor kerül. De még egy kis türelmet kérek. Ha jól értesültem, látta Dane Parnellt.

Billy a hajába túrt. Vardy túl nagyinak tűnt a székéhez képest: merev háttal feszengett benne, mintha attól tartana, hogy egyébként túlcserog a karfákon. Baronra pillantott, és mintha ismét néma beszélgetés zajlott volna közöttük.

– No, kérem – szólalt meg Baron. – Próbáljuk meg még egyszer. Patrick Vardy, az úr Billy Harrow, kurátor. Billy Harrow, ő Patrick Vardy. Pszichológiai professzor a Central London Universityn. Mint azt ezek szerint már tudja.

– Úgy, úgy – mormolta Billy. – A google-fu fekete öves mestere vagyok.

– Bocsánatkéréssel tartozom magának, Mr. Harrow – folytatta Baron. – Előítéletes módon azt feltételeztem, hogy ugyanolyan tökkelütött, mint a legtöbb ember, akiknek eszükbe sem jutna rákeresni egy névre.

– Mennyit tud rólunk? – kérdezte Vardy. – Rólam?

– Maga agyiturkász – felelte Billy. – A rendőrségnek dolgozik. Amiből következik... hogy profifilozó, igaz? Mint a *Gyilkos elmékben*? Vagy jobb példa *A báránnyok ballgatnak*? – Vardy végre halványan elmosolyodott. – Az a szerencsétlen, akit palackba gyömöszöltek a pincében – mondta Billy. – Ő nem az első, igaz? Látom, hogy nem. Maguk keresnek valakit. Dane-t. Dane egy sorozatgyilkos. Most próbálnak rájönni, mi hajta. Ó, istenem... rám vadászik, mi? Hiszen *követ*. És ha köze van a...

De hirtelen elhallgatott. Hogyan jönne ide a polip? Baron elgondolkodva csücsörített.

– Nem igazán – mondta. – Nem teljesen ez a helyzet. – A tenyere élével lecsapott az asztalra, először az egyikkel, aztán a másikkal, mintha láthatatlan gondolatokat szortírozna többfelé.

– Nézze, Mr. Harrow – folytatta. – Vegyük ezt végig. Tegyük egy lépést hátrafelé. Kinek állhat érdekében ellopni egy óriáspolipot? Azzal egyelőre ne foglalkozunk, *hogyan*. Ez most nem fontos. Most koncentráljunk az okokra. Úgy tűnik, kölcsönösen segíthetünk egymásnak. Nem azt mondom, hogy veszélyben az élete, csak...

– Ó, te jó ég!

– Billy Harrow, figyeljen rám. Tudnia kell, mi folyik itt. Megbeszéltük a többiekkel. Beavatjuk a teljes történetbe. Ami *bizalmas* információ. Ezúttal legyen olyan kedves, és ne fecsege ki. Azt tudnia kell, hogy átlagos esetben ezt nem osztanánk meg senkivel. De úgy gondoljuk, segíthet magán, ha tud mindenről, és ha teljesen őszinték akarunk lenni, akkor talán nekünk is hasznunkra lehet.

– Mit akar Dane pont tőlem? – kérdezte Billy.

– Mint azt maga is tudja, eredetileg ez nem az én ügyem volt. De fogalmazhatunk úgy, hogy adott helyzetekben megszólalnak bizonyos riasztócsengők. Bizonyos bűneseteknél. Mondjuk egy óriáspolip eltűnésekor. Plusz az odalenti történeteknek is akadnak... idevágó vonatkozásai. Vegyük

például azt az apróságot, miszerint annak a tartálynak a nyílása túl keskeny ahhoz, hogy az az úriember beférjen rajta.

– Micsoda?

– Ami viszont leginkább felkeltette a figyelmünket – mondta Baron –, ami azonnal megszólaltatta a vészcsengőt... és ezt szó szerint értem, van egy csengő az asztalomon... az az ábra volt, amit nekünk rajzolt.

Vardy felnyitotta az aktatáskáját, és előhúzta a felnagyított csillagot formáló girbegurba ábrát.

– Közben rájöttem, mi ez – mondta Billy. – Kubodera és Mori...

– A lényeg – folytatta Baron –, hogy egy különleges egység vezetője vagyok.

– Miféle egység?

Vardy egy másik papírlapot, egy fénymásolatot csúsztatott át az asztalon. Ugyanaz a jel volt ismét, a tízágú forma két hosszabb nyúlvánnyal. Ezt azonban nem Billy firkantotta le. A szögek és a vonalak hossza egy kicsit eltért.

– Ezt alig több mint egy hónapja rajzolták – mondta Baron. – Az egyik éjjel betörtek egy könyvesboltba és elvittek egy csomó mindent. Pár nappal előbb járt a boltban egy pasas, aki ezt a kitűzött viselte, és nem vett semmit, csak nézelődött. Idegesen.

– Ha pár kölyökről lenne szó, akik valamelyik netes pólóbolt vicces felsőjét viselik, nem foglalkoznánk az egésszel – szólalt meg váratlanul Vardy baritonja. – De ez a csillag nem mém. Bár még az is könnyen lehet belőle, és az aztán pompásan megbonyolít majd mindent, hála a jó égnek. – Billy csak pislogott. – Nem graffitirajongó esetleg? A forma lassan feltünetedik a falakon. Ez még a korai fázis. Hamarosan felbukkan a lámpaoszlopokra ragasztott matricákon és a diákok hátizsákjain. Nagyon úgy fest, hogy ez itt – és megpöckölte a lapot – nagyon is megfelel a korszellemnek.

– Passzol – tette hozzá Baron.

KRAKEN

– De még nem százszázalékosan – mondta Vardy. – Ezért ha egymás után kétszer is felbukkan, hajlamosak vagyunk rendszert szimatolni a dologban.

– Ami a betörést illeti – mondta Baron –, a Charing Cross Roadon történt. A tulaj rengeteg kacatot tárol a néhány valóban antikváriumi darab mellett. Hat könyvet nyúltak le aznap éjjel. Őt éppen akkor érkezett. Kétszáz, talán háromszáz fontot érhettek. Egyiket sem katalogizálták, ezért még ott heverték a pulton. A pasas először azt hitte, csak ezek tűntek el.

– Aztán meglátta a zárt vitrint. Üveg betörve, a felső polcon egy hézag. – Baron felmutatta a hüvelykujját. – Egy könyv. Egy csomó régi tudományos folyóirat egyike. A tulaj végül kilogikázta, melyik tűnt el.

Baron a jegyzeteibe nézett, és akadozva olvasni kezdett.

– *For-band-linger... ved de Skandinav...* valami – mondta. – Az 1857-es szám.

– Hogy áll a dánnal, Billy? – kérdezte Vardy. – Nem ismerős?

– Szóval van egy bűnözőnk, aki azt a látszatot szeretné kelteni, mintha véletlenszerűen kapkodott volna fel mindenfélét, ami csak a szeme elé került – folytatta Baron. – Ezért lenyúlja a könyveket a pultról. De utána végigszalad a soron, hús lépésre onnan megáll *egy bizonyos* szekrény előtt, betör *egy bizonyos* üveglapot és kiemel *egy bizonyos* régi kiadványt. – Baron a fejét csóválta. – Ezt az egy tudományos folyóiratot. Az egésznek ez volt a célja.

– A Dán Királyi Akadémiától kellett elkérnünk a szám publikációs listáját – vette át a szót Vardy. – Olyan régi, hogy nem szerepel semmilyen adatbázisban.

– Őszintén szólva akkor nem igazán foglalkoztunk az esettel – mondta Baron. – Nem tűnt különösebben fontosnak. Csak azért kaptuk meg az üveget, mert párszor már láttuk felbukkanni ezt a szimbólumot. Amikor Koppenhágából megérkezett a lista, semmi sem szúrta rajta szemet. Akkor.

Aztán meghallottuk, hogy a szimbólum itt is előkerült, meg egyáltalán, mi is történt, és hirtelen kristálytiszttán bevillant a folyóirat egyik tanulmánya.

– A nyolcvankettedik oldaltól a nyolcvanötödikig – mondta Vardy.

– Inkább nem próbálkoznék a *skandivámmal* – folytatta Baron, és ismét a papírja fölé hajolt. – A tanulmány egy úgynevezett *blaeksprutterről* szól. Japetus Steenstrup műve. „Megfigyelések és adatok az Atlanti-óceán gigászi szépiájáról”.

– Foglaljuk akkor össze – mondta Baron. – Pár héttel azelőtt, hogy valaki elcsórta a maga óriáspolipját, nyoma vezett a tanulmány eredeti példányának.

– Nyilván ismeri a szerző nevét – tette hozzá Vardy. Billy tátott szájjal bámult rájuk. Természetesen ismerte. Az óriáspolipot *Architeutis duxnak* nevezték, de a nemzetségét arról a tudósról kapta, aki először rendszertanilag besorolta: *Architeutis Steenstrup*.

– Namármost – mondta Vardy. – Két bűntény, amelyet csak egy megfoghatatlan kitűző kapcsol össze, még nem igazi összeesküvés. Viszont! Két bűntény... az alagsorban talált úrral együtt három... amelyet a szóban forgó ékszer fűz össze, *plusz* az óriáspolip, már felbukkan a radarunkon.

– A mi érdeklődésünket az ilyesmi kelti fel – mondta Baron.

– „Mi”? – kérdezte Billy. – Ki az a „mi”?

– Mi vagyunk az FSZBCS.

– A *mi*?

Baron megfontoltan összekulcsolta a kezét.

– Emlékszik arra a társaságra, akik Új Rózsakereszteseknek nevezték magukat? – kérdezte. – Akik Walthamstow-ban elrabolták azt a lányt? – Hüvelykujjával Vardy irányába bökött. – Ez az ember találta meg őket. A 2007-es robbantások ügyében, ha fogalmazhatunk így, *konzultánsként* dolgozott. Szóval ilyesmiről van szó. Nyugtalanító szakterületekről.

– De *mik* azok a szakterületek?

– Nyugalom, nyugalom – mondta Baron. – Nehogy elsírja magát. – Vardy papírlapot nyújtott át Billynek. Meglepő módon az önéletrajza volt. Pszichológiából doktorált, de teológusként diplomázott mesterképzésen. A BA diplomáját hittudományból szerezte. Billy feltette a szemüvegét és végigfutott a publikációs listán, egészen a „jelenleg betöltött pozíciók” szakaszig.

– Szerkesztő a *Fundamentalista Tanulmányok Folyóiratánál*? – kérdezte. Ez újabb próbatételnek tűnt.

– Az FSZBCS a Fundamentalista és Szektás Bűncselekmények Csoportjának rövidítése – mondta Baron.

Billy először a rendőrré meredt, majd Vardyra, majd megint az önéletrajzra.

– Maga *valóban* profilozó – mondta végül. – Csak éppen kultuszokról készít profilt.

Vardy ezúttal valóban elmosolyodott.

– Lássuk csak... – Baron az ujjain számolgatott. – Aum Shinrikyo... A Visszatérő Szektája... A Krisztusvadász Egyháza... A kratosziánusok... Van fogalma róla, mennyivel nőtt az utóbbi tíz évben a szektákhoz köthető bűncselekmények száma? Természetesen nincsen, mert ha nem a csúnya, gonosz Al-Kaidáról van szó, akkor még csak említés szintjén sem szerepelnek a hírekben. Pedig ők még a legkisebb gondunk. Másrészt pedig azért sem hallhatott ezekről, mert *mi* jól végezzük a munkánkat. Mi vigyázunk a város biztonságára.

– Ezért is kértük meg arra, hogy tegyen lakatot a szájára. De valakinek mégis fecsegett. Ami, *egy*, nem volt jó ötlet, *kettő*, nem fest túlságosan hízelgő képet magáról. Collingswoodnak még lesz ehhez egy-két szava, csak kicsit talán kevésbé visszafogott stílusban.

– Nem mintha a létezésünk kimondottan titkos lenne – folytatta Baron. – Nem a legfelső szintek tudta nélkül dolgozunk, mert úgy őszintén állíthatnák, hogy nem tudnak rólunk. Mi inkább tényleg teljesen érdektelenek vagyunk. Kérdezzen meg bárkit. *FSZBCS? Te jó ég, miért érdeklí? Bobóckodnak valamit, kicsit kínosak, de hát ez van...* – A férfi szélesen elmosolyodott. – Gondolom, érti.

A folyosón rendőrök beszélgettek. Telefonok csörögtek.

– Értem – mondta végül Billy. – Maguk a szektás rendőrség. De mi köze ennek a szerencsétlen fickóhoz a pincében? De leginkább az érdekel, én hogyan jövök a képbe?

Vardy elindított egy videót a laptopján, és úgy fordította a gépet, hogy mindhárman lássák a képernyőt. A felvétel egy irodában készült: egy kamera egy takaros íróasztalt mutatott, könyvekkel teli polcokat, egy nyomtatót, egy PC-t és Vardyt, aki majdnem teljesen szembefordult az objektívvel, illetve egy férfit, aki viszont háttal ült. Csak hátranyalt, ritkuló haját lehetett látni, meg a sűrű zakóját. Nem igazán stimmeltek a színek.

– ...*bát ja* – mondta éppen a háttal ülő férfi. – *Lenyomtam egy etapot azzal az eppingi bagázssal, mondanám, hogy teljesen bétköznap mániaikusok, egyensúly, egyensúly, nem túl izgalmasak, nem is rabolnám ezzel az idejét.*

– *És ez?* – kérdezte Vardy a videón, és felmutatta a rajzot, amit Billy saját kezűleg készített a szimbólumról.

A titokzatos férfi előrehajolt.

– *Ó, igen, igen!* – mondta. Egyetlen, nagy lélegzetvétellel beszélt, suttogva, mint egy összeesküvő. – *A tisztetek, a tisztetek* – motyogta. – *Faja, de nem, nem 'tom* – mondta. – *A tisztetek újak, asszem, nem sokat láttam, csak ezt a firka bagyják szanaszéjjel. Jel, jel! Fárt Camdenben? Nna, ott láttam, gondoltam is, be kellene próbálni, de furák ezek, néha felbukkannak, úgy mond, de nem igazán láttni őket. Nobát. Titkosak?*

– *Titkosak?* – kérdezett vissza Vardy a videón.

KRAKEN

– *Hát honnan tudjam, maga tudja. Nem bírok közülük keveredni, és tudja jól, milyen vagyok én, majd beleőrülök, ez van.*

– *Tanok?*

– *Jó kérdés. Beszélnek ezt-azt – mondta a férfi, és az egyik kezével fecsegő száját mímelt –, de csak azt tudom, hogy sokat magyaráznak a sötétségről, a felemelkedésről, a... na, tudja miről, a nyújtózásról, meg hát az affi!*

– *Micsoda?*

– *Affi, hát hol a nagy görögtudása? Alfa fi éta, affi, vagy baptikus, ha így jobban tetszik, ezek ilyen tapogatósak, ezt mondják legalábbis róluk.*

Vardy leállította a videót.

– Mondjuk azt, hogy az illető szabadúszó kutató. Egy *rajongó*. Gyűjtő.

– Mit gyűjt? – kérdezte Billy.

– Vallásokat. Szektákat.

– Hogy a francba gyűjt valaki szektákat?

– Úgy, hogy belép ezekbe.

Az ablakon túl széltől megbokrosodott faágak tomboltak. Odabent hirtelen nagyon szűknek tűnt a szoba. Billy elkapta a tekintetét az üvegen áthatoló, csillogó fénytől.

A felvételen szereplő férfi nincsen egyedül, mondta Vardy. Egy kis létszámú, de megszállott törzsbe tartozott. Eretnekségben utazó *geek*ek, akik szektáról szektára vándoroltak, és olyan mohón nyelték magukba a különböző hitvallásokat, mint a *Drakula* Renfieldje a pókokat. Az egyik héten még a Megváltó Féreg katonái voltak, a következőn már az Opus Dei vagy a Bobo Shanti sorait gyarapították. Az áhítatosság mesterei voltak, és hirtelen fellángoló, komoly rajongásukat látva bárhova befogadták őket, mint új jövevényeket. Egyesek cinikus módon csak az újabb és újabb strigulák miatt csinálták, mások két vagy három napig őszintén hitték, hogy

ez most valóban más, amíg felül nem kerekedett rajtuk alaptermészetük, és elnéző kuncogással ki nem átkoztatták magukat.

Az Edgware Road kávézóiban szoktak találkozni, hogy vízipipa mellett vessék össze a gnózisokat, vagy a Primrose Hill valamelyik pubjában, esetleg egy Almagam Yard nevű helyen valahol, de leginkább a „kelepceutcák” (ezt Vardy mondta) búvóhelyeit kedvelték. Gyökeresen eltérő misztériumokat csereberéltek, kicsit talán versengtek is, mintha a vallások autós-kártyák lennének.

– Na, és mit tud a te apokalipszised?

– Az univerzum egy levél az idő fáján, és ha eljövend az ősz, megbar-nultan, szikkadtan hull alá a pokolba.

Elismerő mormogás.

– Hmm, ez nagyon jó. Az enyém azt mondja, hogy hangyák fogják fel-falni a Napot.

– Ez az úriember a tisztetekhez szeretne csatlakozni – magyarázta Vardy.

– Maximalista szerencsétlen. De képtelen megtalálni őket.

– Mi az a kelepceutca? – kérdezte Billy, de rá se hederítettek.

– Tisztetek – mondta Baron. – Érti? Üljön vissza, Harrow. – Billy köz-ben felpattant, és már félúton járt az ajtó felé. – *Tisztetek* – ismételte meg Baron. – Még mindig nem? Tisz-tesz-tisz-tesek.

– Ebből elég! – csattant fel Billy.

– Üljön le – mondta Vardy.

– A szentségit, Harrow, mi vagyunk a kultuszrendőrség – mondta Baron.
– Mit gondol, miért minket hívtak? Maga szerint ki felelős a történetekért?

– Tisztetek – mondta Vardy mosolyogva. – Teutisztetek. Architeu-tisztetek. Az óriáspolip imádói.

6.

– Szóval van egy elcsórt tanulmányunk – mondta Baron. Billy mozdulatlanul állt az ajtó előtt és a kilincsgombot szorította. – Ebben nevezi meg először a jó öreg Japetus az *Archieuthist*. Természetesen bárki beszerezhetne egy másolatot, de az eredeti példányok egy kicsit mindig különlegesebbek, nem?

– Japetus írása a folklór cáfolata – szólta közbe Vardy. – Az egész tanulmány egyetlen lemondó legyintéssel elhesseget egy tündérmesét, és azt mondja, „nem, uraim, ennek van racionális magyarázata”. Fogalmazhatunk úgy is, hogy ez az a pillanat, amikor a tengeri szörny találkozik... – Széles mozdulattal mutatott körbe a szobában. – Ezzel itt. A *modern* világgal. – A hangsúlyt érezhetően gúnyosnak szánta. – A meséből a tudományba. A régi rend vége. Igaz? – Az ujját ingatta: *nem*. Baron elnéző arccal figyelte.

– Egy legenda halála lenne? – kérdezte Vardy. – Mert nevet adott neki? Azt mondta, ez itt az *Ar-chi-teu-tbis*. Nem „hatalmas” polip. Még csak nem is „nagy” vagy „óriás”. Hanem „uralkodó”. – Vardy szaporán pislogott. – *Uralkodik?* Hát így akart hú maradni a felvilágosodás eszméjéhez? Mert az egy dolog, hogy hirtelen berugdosta a rendszertan kategóriái közé, de hogyan? Egy rohadt főistenként!

– Az az ember próféta volt. Tudja, mivel fejezte be az előadásait? Ó, hát kellékeket használt! Előadó volt, mint Billy Graham. Behozott egy tartályt, és mi lapult benne? Egy csőr. – Vardy gyorsan csettintett egyet, aztán még egyet. – Egy óriáspolip csőre.

Egyre fogyott a fény: az eget elborították a felhők, mintha a drámai pillanat vonzotta volna ide őket. Billy Vardyra meredt. Most a kezében szo-

rongatta a szemüvegét, ezért leheletnyit homályosan látta a férfit. Igazából közben jutott eszébe, hogy ezt a történetet már hallotta, legalábbis nagy vonalakban: valamelyik előadáson mesélték, mint anekdotát. A tanárai minden alkalmat megragadtak, hogy elődeik elméleteinek taglalását érdekes történetekkel dobják fel. Sztoriztak a polihisztor Faraday-ről, felolvasták Feynman szívszaggatóan szomorú levelét, amelyet halott feleségének írt – hosszan taglalták Edison beképzeltségét, dicshimnuszokat zengtek az utópisztikus kutatásért mártírhalált halt Curie-ről és Bogdanovról. Steenstrup is helyet kapott ebben a díszes társaságban.

Vardy majdhogynem úgy beszélt róla, mintha nem csalás, nem ámitás, tisztán *látná* Steenstrup produkcióját. Mintha egyenesen azt a fegyverre emlékeztető, fekete valamit bámulná, amit Steenstrup kiemelt az üvegből. A leviatán darabját, amely inkább hajazott egy idegen faj használati tárgyára, mint bármilyen szájszervre. Egy tartósított, értékes, kézzel fogható dolog, akár egy szent ujjsontja. Steenstrup nevezhette bárminek, az a palack valójában egy ereklyetartó volt.

– Az a tanulmány – mondta Vardy – az a bizonyos pont, amellyel ki lehet forgatni a világot a sarkaiból. Bizonyos szempontból nem nagy áldozat megszegni miatta a törvényt. Hiszen szent szöveg. *Evangelium*.

Billy megrázta a fejét. Mintha csengett volna a füle.

– Hát most láthatta – jegyezte meg Baron jól hallható derűvel a hangjában –, miért kapja a professzor úr a fizetését.

– A tolvajaink most állítják össze a könyvtárukat – mondta Vardy. – Hajlandó lennék nagy összegben fogadni, hogy az utóbbi pár hónapban különböző helyeken lába kelt Verrill, Ritchie, Murray munkáinak, nem is beszélve az egyéb, érti, klasszikus *teutikus* irodalomról.

KRAKEN

– Jesszusom – nyögte Billy –, honnan tud maga ennyit ezekről? – De Vardy csak elhessegette a kérdést, szó szerint, egy lezser kézmozdulattal, mintha egy idegesítő rovar lenne.

– Ez a specialitása – felelte Baron. – Negyvennyolc óra alatt nulláról guruvá képzi magát.

– Folytassuk inkább – javasolta Vardy.

– Szóval – mondta Billy – ha jól értem, maga szerint ez a szekta ellopta a könyvet, megszerezte a polipot, és megölte azt a pasast? És most engem akarnak?

– Ilyesmit állítottam volna? – válaszolta Vardy. – Még az sem biztos, hogy ezek a csápológusok bármit is tettek. Őszintén megvallva valamiért nem áll össze a kép.

Billy erőltetett, megjátszott nevetéssel felkacagott.

– *Nem mondja!*

Vardy azonban rá sem hederített, csak beszélt tovább.

– Valami közük azonban mindenképpen van hozzá.

– Ugyan már! – jelentette ki Billy. – Ez *ökörség!* Egy polipvallás? – tette hozzá már-már könyörgő hangon.

A szűk szoba lassan kezdett kelepcének tűnni. Baron és Vardy átható pillantással meredt Billyre.

– Ne bolondozzon – mondta végül Vardy. – Bármiben lehet hinni – mondta még. – Bármilyen alkalmas lehet arra, hogy imádat tárgya legyen.

– Mit gondol, ez az egész csak egy hatalmas véletlen? – kérdezte Baron.

– Nem most tűnt el a polipjuk? – kérdezte Vardy.

– És senki sem figyeli magát – tette hozzá Baron. – Senkinek semmi köze ahhoz, ami azzal a szerencsétlen flótással történt a pincében. Egyszerűen beleölte magát egy palackba és kész.

– Gondolom, véletlenül sem érzi úgy mostanság, mintha alapjaiban lenne baj a világgal – vette át a szót Vardy. – Ó, vagy talán mégis? Látom ám az arcán. Akkor ez érdekelni fogja.

Csend támadt.

– Hogyan csinálták? – kérdezte végül Billy.

– Néha túlságosan leragad az ember a *hogyan* problematikájánál – mondta Baron. – Megesik, hogy olyasmi történik, aminek nem lenne szabad, és attól még tovább kell lépni. De ha azt kérdezzük, *miért*, azzal máris gyorsabban előrébb juthatunk.

Vardy az ablakhoz sétált. A beáradó fényben csak egy sötét sziluett látszott belőle. Billy azt sem tudta eldönteni, kifelé vagy befelé néz-e.

– Örökké csak a harangok és a szagok – hallatszott Vardy hangja a derengésből. – Mindig a régi egyházi külsőségek. Bármennyire is *megtagadják az egész világot...* – Szinte élvezettel hangsúlyozta a hangzatos frázist. – De attól még a szekták élete a rítusokról és a jelképekről szól. Ez itt a lényeg. Nem sok kultusznak volt meg a saját külön reformációja. – Kisétált a fényből. – Vagy ha mégis... lásd szegény, szerencsétlen szabadzónásokat... akkor meg jön egy tridenti zsinat, és a régi rend visszavág. Egyszerűen nem tudnak a szentségek nélkül létezni. – A fejét ingatta.

Billy fel-alá járkált a plakátok és az olcsó művészeti reprodukciók előtt, majd előtte ismeretlen kollégák parafára tűzött üzenetei mellett ácsorgott.

– Annak, aki azt az állatot imádja... és most egyszerűen fogok fogalmazni – mondta Vardy. – Szóval itt van maga és az egész *Darwin* Központ. – Billy nem tudta hova tenni a hirtelen maróra váltó hangnemet. – Maga, a munkatársai, Billy... közszemlére tették Istent. Hát milyen fanatikus hívő az, aki ne szeretné megszabadítani?

– Ott lebeg, mindenki szeme láttára, mint savanyúság az üvegben. A sötétben tapogató, vadászó istenség. Gondolom, el tudja képzelni, miket zengenek a zsoldáraik. Vajon hogyan írják le az istenüket?

– Aha – mondta Billy. – Aha. Tudja mit? Azt hiszem, most mennem kell.

Vardy olyan hangsúllyal folytatta, mintha valahonnan idézne:

– „A sötétben mozgolódik, és fekete festékét lövelli a világnagy tintába”. Valahogy így. Vagy mondjuk *fekete felbőként árad szét az éjfélete vízben?* Tessék, ez egy koan, Billy. Egy tapintással tájékozódó istenről beszélünk, akinek annyi csápjája van, mint ahány ujjunk, *és ez talán a véletlen műve lenne?* Mert ez – tette hozzá jóval hétköznapibb hanghordozással – bizony így működik, érti?

Baron megállt az ajtóban, és intett Billynek.

– Külön költeményeket fognak írni a csőréről – mondta Vardy a hátuk mögött. – „A vízmély hasadékaiban verdeső *égi madár kőkemény begye*”. – Vállat vont. – Vagy ilyesmi. Kétkedik benne? Pedig ez a *tökéletes* istenség, Billy. Jelen pillanatban ez a legmegfelelőbb, makulátlan, tökéletes istenség korunk számára. Mert nyomokban sem hasonlít ránk. De tegyük a szívünkre a kezünket: az öreg, szakállas zsarnok sohasem volt túl hihető, nemde?

– Ó, te átkozott képmutató, neked azért elég hihető – jegyezte meg Baron nyájasan. Kilépett a folyosóra, és Billy követte.

– Ezek az emberek mélységesen tisztelik ezt a lényt – folytatta Vardy, aki szintén velük tartott. – Kötelességük megvédelmezni a folyamatos istenkáromlástól, aminek erős gyanúm szerint számukra a maguk komolytalan ragaszkodása értelmezhető. Biztosan van valami beceneve, igaz? – Félrebiccentett fejjel méregette Billyt. – És azt is lefogadom, hogy az a becenév az Archie. Ó, látom, igazam van. Most pedig én kérdezek. Mit gondol, milyen hívő hagyná ezt szó nélkül?

A múzeum szövevényes folyosóit járták, de Billynek elképzelése sem volt, merre tartanak. Úgy érezte magát, mintha lebegne. Mintha itt se lenne. Minden kongott az ürességtől. A hátuk mögött rögtön összeforttak az árnyékos foltok és a faborítású terek.

– Ezt hogyan... Mi az egyáltalán, amit maga csinál? – kérdezte váratlanul Vardytól, amikor a férfi egy gondolatmenet közben éppen levegőt vett. *Vajon van ennek neve?* Rekonstruktív megértés, állatias mém-boncolás, amikor valaki elsőként veszi észre a semmiben a valamit, amiből aztán következik az összefüggés, a kausalitás és az eltérések felismerése.

Vardy kivételesen elmosolyodott.

– Paranoia – felelte. – Teológia.

Megérkeztek az egyik oldalsó kijárathoz, amit Billy még sohasem használt. Még a lélegzete is elakadt, amikor odakint az arcába csapott a hűvös levegő. A külvilág szilajul tombolt: a fák vonagló mozgással túrték a szelet, az égen úgy hajszolták egymást a felhők, mintha sürgős küldetésben járnának. Billy lerogyott az egyik kőből faragott lépcsőfokra.

– Szóval a férfi az alagsorban... – szólalt meg.

– Még nem tudjuk, kicsoda – mondta Vardy. – Valaki, aki belekeveredett az ügybe. Szakadár, ör, áldozat, bármi. Egyelőre csak nagy vonalakban beszélhetünk az egészeről.

– Ideális esetben semmi köze sem lenne az ügyhöz – mondta Baron. Zsebrevágott kézzel ácsorgott mellettük, és szavait az épület egyik kőálatának címezte. A szél Billy haját és ruháját cibálta. – Nem kellene ezzel a sok mindennel fájdtánia a fejét. De itt a bökkenő. Mivel Parnell ott volt a buszon, ez azt jelenti, hogy egyelőre ismeretlen okból... felfigyeltek magára, Mr. Harrow.

Elkapta Billy tekintetét, aki feszengve túrta a figyelmet. Pillantása ideoda rebtent a múzeum udvarán, elkalandozott a kapun túl az utcára, a mozgolódó fák közé. A szellőkések felkavarták az elszórt szemetet, és a papírgalacsinok lomha rágcsálókként kúsztak a járdán.

– Számukra maga is része annak összeesküvésnek, amely foglyul ejtette az istenüket – mondta Vardy. – De nem csak erről van szó. Mr. Harrow,

maga a leginkább elismert polipszakértő. A jelek szerint valakinek felkeltette az érdeklődését. Az ő szempontjukból maga különösen fontos személy.

Megállt Billy előtt, és ezzel elfogta előle a szelet.

– *Maga* fedezte fel a polip eltűnését – közölte. – Amelyet mellesleg maga helyezett el abban a tartályban. Legendásan ügyes kézzel bánik a puhatestűekkel. – A hatás kedvéért az ujjait mozgatta. – Most pedig *maga* bukkant rá a halott fickóra. Hát csoda, hogy ennyire felkeltette az érdeklődésüket?

– Úgy érzi, valami... van – mondta Baron. – Fogalmazhatok így?

– Mi történik velem? – Billynek valahogy sikerült higgadtan feltennie a kérdést.

– Ne aggódjon, Billy Harrow. Nem paranoiás, csak hirtelen tisztán látja a világot. – Baron elfordult, és lassan végighordozta a tekintetét a londoni panorámán, Billy pedig követte a példáját, azt nézte, amit Baron, és vele együtt időzött el a szeme valamelyik árnyékosabb zugon. – Valóban *van* valami rossz a világban. És most felfigyelt magára. Nem a legmegnyugtatóbb helyzetek egyike. – Billy úgy gubbasztott a lépcsőn, mint egy parányi zsákmányállat egy világméretű ragadozó előtt.

– És mihez kezdenek most? – kérdezte. – Gondolom, kinyomozzák, ki ölte meg azt a férfit. Igaz? De mi lesz velem? És visszaszerzik a polipot?

– Feltett szándékunk – felelte Baron. – A kultuszokhoz kapcsolódó rablásokkal munkaköri kötelességünk foglalkozni. És most már egy gyilkosságot is kénytelenek vagyunk hozzácsapni. Igen. Ami a maga biztonságát illeti, mondjuk úgy, hogy kifejezetten komolyan vesszük a dolgot.

– Mit akarnak? És mi köze Dane-nek az egészhez? – kérdezte Billy. – Egyébként a maguk csapata nem valami titkos kultuszkommandó? Miért mondják el nekem mindezt?

CHINA MIÉVILLE

– Teljesen érhető, hogy kissé kiszolgáltatottnak érzi magát – mondta Baron. – Egy kicsit túlságosan erős most magán a reflektorfény. Megvannak a módszereink, hogy segítsünk. És maga is segíthet nekünk.

– Akár tetszik, akár nem, már belekeveredett – mondta Vardy.

– Lenne egy ajánlatunk – folytatta Baron. – Jöjjön be a hidegről. Sétáljon vissza velünk a Darwin Központba. Egy lehetőség várja odabent, és valaki, akivel ideje lenne megismerkednie.